

■ 3 Haziran
2016 Cuma
■ Sayı: 35
■ 3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

BOYUN
EGME

Aydınlanma Hareketi'nin Diyanet Broşürü çıktı

Gericiğe Karşı Aydınlanma Hareketi, Diyanet İşleri Başkanlığı hakkında bir rapor kitapçığı yayınladı. "Fiili Türk İslam Devleti" başlığını taşıyan kitapçığın hazırlanma süreci ve Diyanet çevresinde örülen politikalar

KOMÜNİSTLER MÜCADELEYE DEVAM EDİYOR HÂLÂ...

*Sevdalımız
komünisttir*

Nay

Çizim: Arda Güler

MÜCADELE RAPORU: 'İMAM HATİPLER KAPATILSIN' | ERDOĞAN DÖNEMİNİN SAVAŞ SUÇLARI:
YARGILANIYORLAR! | KİLİMLİ: İŞÇİ İŞÇİYİ YALNIZ BIRAKMAMALI | İNŞAATTA MÜCADELE VE YAŞAM

BOYUN EĞME...

3 yıl önce bu gece, onbinlerce kişi İstiklal Caddesi'nde omuz omuza verdi.

31 Mayıs gecesi, TOMA'lara, gaz bombalarına, azdırılmış çevik kuvvet polislerine kafa tutan onbinlerce kişi, zorbarların hiç beklemediği, güzel ülkemizinse yıllardır beklediği şeyler yaptı.

Sokaklara kaçıştığı, gerilediği, korktuğu oldu.

Ama bir şekilde yeniden toplandı. Daha cesur olanlar ve illa ki daha örgütlü olanlar halkın beklenmeyen değil, tersine gecikmiş dirilişinin dağıtılmasına izin vermedi.

3 yıl önce bu gece, tüm ülkeyi aydınlatan, herkesi yerinden kaldıran şeyler oldu.

Boğaz Köprüsü'nün öbür ucunda toplananlar, vakit gece yarısını geçmekteyken, yürüyüşe geçti. Köprü sabahın ışıkları altında geçildi.

3 yıl önce bu gece, Haziran Direnişi başladı. Taksim'de ve sonra tüm ülkede...

Fazla söze gerek yok.

Türkiye'nin Komünist Partisi, Haziran Direnişi'ni hazırlayan günlerde diktatöre meydan okumuş, "bu halk sana boyun eğmez" demişti.

Bugün inancımızdan, güvenimizden, bilincimizden tek bir parça eksilmemiş olarak, aynı şeyi söylüyoruz.

Haziran Direnişi, bir mucize, bir doğaüstü olay değildir. Bu topraklarda sınıf mücadelesinin, eşitlik ve özgürlük için verilen mücadelenin yasalarıdır, Haziran'ı hazırlayan.

Öyleyse bir mucize beklemeye gerek yok: Bu halk boyun eğmeyecektir. Birikmiş olan yine patlayacaktır.

Üç yıl önce bir Eylül gününde söylediklerimizi tekrarlayalım:

"Direniş durmamalıdır ve durdurulamaz. Türkiye Komünist Partisi bunun için görev başındadır. Direnişin ideallerini, siyasal doğrultusunu ve oluşturduğu karşıtlıkları yeniden üretmek ve örgütlemek görevi bütün yoldaşlarımızın önünde durmaktadır. Anlatmak, kazanmak, örgütlü kılmak ve cesaretlendirmek zorundayız. Bunun için sadece vicdanı ve cesareti değil, akli ve yaratıcılığı harekete geçirmek zorundayız. İnanıyoruz, iddia ediyoruz ve biliyoruz: İnsanlık kazanacak. Sosyalizm kazanacak. Emperyalistler, savaş kışkırtıcıları ve uluslararası gericiilik kaybedecek."

KOMÜNİST PARTİ

'Kapatılsın' diyenlerin mücadelesi büyüyor

İmam hatiplerde durum güncellemesi

DİNCİ EĞİTİMİN YAPI TAŞLARINDAN OLAN İMAM HATİPLERİN BİR ÖRÜMCEK AĞI GİBİ YAYILMASINA SESSİZ KALMAYANLAR, BİRLİKTE OLMAKTA, ÜLKENİN AYDINLANMA BİRİKİMİNİ BİRLİKTE SIRTLANMAKTA BÜYÜK YARAR GÖRÜYOR. GERİCİLİĞİ PÜSKÜRTECEK OLAN DA, YENİ KUŞAKLARI BİRER KÜÇÜK CİHAT ERİ OLARAK YETİŞTİRİLMekten KURTARACAK OLAN DA BU ÖRGÜTLÜ BİRİKİM.

Geçtiğimiz hafta eğitim emekçileri İstanbul'da, Geriçiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi'nin düzenlediği bir panelde yan yana geldi.

Panel için bahanesiydi aslında. Güzel olan yüze yakın eğitim emekçisinin AKP gericiliğine karşı okullarında ne yapabileceğini samimiyetle tartışması ve Aydınlanma Hareketi'nin imam hatiplerin kapatılmasına yönelik yürüttüğü mücadelede yer alma iradesiydi.

Onlar daha fazla için içindeler. Sürülerek, tehdit edilerek ya da yalnızlaştırılmaya çalışılarak eğitimdeki gericileşmeyi kabul etmeleri isteniyor kendilerinden. Aydınlanma Hareketi'nin eğitim emekçilerini buluşturan toplantısı bunun pek de mümkün olmadığını gösterdi. Öyle kimsenin razı geldiği falan yok duruma.

Kimse razı değil; ama herkesin bir umuda ihtiyaç duyduğu da apaçık ortada. Umut ise artık "ne oluyor" sorusundan çıkmıyor. Aydınlanma Hareketi'nin bu toplantısında herkes "ne oluyor"dan çok "ne yapmalı" sorusuna yanıt vermeye çalıştı.

İstanbul'da birçok okulda çalışma yürütülüyor; ama şimdilik üç imam hatipte ciddi bir yol alınmış durumda. Zeytinburnu'nda Abay, Şişli'de 19 Mayıs ve Kadıköy Acıbadem'de Özdemiroğlu İmam Hatip Ortaokullarında öğretmenler, veliler, mahalleli, Aydınlanma Hareketi'nin öncülüğünde okullarını geri alabilmek için yoğun bir çabaya girmiş durumdadır. Görüşmeler yapılıyor, imzalar toplanıyor. Bu üç okul için adlı adınca bir aydınlanma takvimi işliyor.

Aydınlanma hareketi yol alıyor...

ŞİŞLİ 13 HAZİRAN EYLEMİNE HAZIRLANIYOR

İstanbul Şişli'de, imam hatipleştirme furçasının ilk kurbanlarından olan 19 Mayıs Ortaokulu'nun veli, öğretmen ve öğrencileri 13 Haziran Pazartesi günü, imam hatip karanlığına ve dayatmasına karşı olan kararlılıklarını bir kez daha güçlü bir şekilde haykırmaya hazırlanıyor. O gün okul önünde bir basın açıklaması yapılacak ve dilekçeler Milli Eğitim'e verilecek.

ACIBADEM'DE 14 HAZİRAN'DA EYLEM VAR

İstanbul Acıbadem'de 2013'te imam hatibe dönüştürülen ortaokulda mücadele kararlılıkla sürüyor. Bu okulun eski, orijinal haline dönüştürülmesi ve imam hatip olmaktan çıkarılması konusuna yola çıktığı sıralarda el atan Aydınlanma Hareketi, yeni bir eylem kararı aldı.

14 Haziran Salı günü okul önünde önce bir basın açıklaması yapılacak, mücadele kararlılığı basına ve kamuoyuna deklare edilecek; sonra da toplanan imzalar Milli Eğitim Müdürlüğü'ne teslim edilecek. Aydınlanma Hareketi gönüllülerinin ev ziyaretlerinin, tarama çalışmalarının, dilekçe toplama çabalarının sürdüğü Acıbadem, imam hatip karanlığından kurtulmaya kararlı görünüyor.

ZEYTİNBURNU HALKI 15 HAZİRAN'DA BİR KEZ DAHA "İMAM HATİBE HAYIR" DİYECEK

İstanbul Zeytinburnu'ndaki Abay İmam Hatip Ortaokulu'nun veli ve öğrencileri de, imam hatip dayatmasına karşı kararlı ve sürekli bir mücadele sergiliyor. Okulun önünde yapılması planlanan eylemin tarihi ise 15 Haziran Çarşamba... Basın açıklaması ve dilekçelerin Milli Eğitim'e teslimi gerçekleşecek o gün. Bölgede çalışmalar dayanışma içerisinde sürüyor.

İZMİR ÇİĞLİ'DE 5 HAZİRAN'DA TOPLANTI VAR

Çiğli Egekent Mahallesi'nde AKP rejimi tarafından hedef alınan 16 Derslikli Ortaokul da imam hatipleşmeye direnen okullardan. Bu okulun velileri, öğrencileri, öğretmenleri, mahalle halkı 5 Haziran Pazar günü 17.00'de anıtta toplanma kararı aldı. Anıtın çevresinde oturarak bir tür açık hava forumu gerçekleştirecek olan Egekent sakinleri, imam hatip karanlığına itirazlarını ve iradelerini bir kez daha ortaya koyacaklar, mücadele yöntemlerini konuşacaklar.

GÜLTEPE DİRENİŞİN GÜÇLÜ MEVZİLERİNDEN

İzmir'in Gültepe semtindeki imam hatip karanlığına karşı mücadele azmi, artarak sürüyor. Geriçiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi gönüllüleri, çarşamba, cuma ve pazar günleri Gültepe'deki kahvehanelerde, evlerde, işyerlerinde semt sakinleriyle buluşuyor. AKP ve Erdoğan rejiminin imam hatipleştirme operasyonları ve bu gericiliğe karşı mücadele yol ve yöntemleri üzerine tartışmalar, konuşmalar yapılıyor. Aydınlanma Hareketi gönüllülerinin çalışmaları ve Gültepelilerle dayanışmaları, örgütlü mücadelenin önemini ve değerini bir kez daha ortaya koyuyor.

Aydınlanma Hareketi Diyanet Raporu'nu yayınladı

FİİLİ TÜRK İSLAM DEVLETİ

Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi, gazete, broşür, kitap çalışmalarıyla aydınlanma mücadelesinin düşünce ve politika düzlemlerinde güçlendirilmesi için önemli katkılar koyuyor.

Diyanet İşleri Başkanlığı hakkında bir rapor çalışması bu hafta yayınlandı ve bir kitapçık olarak dağıtım/satışı yapılmaya başlandı.

"DİB Broşürü" hakkında, hazırlayan komisyona sorular yönelttik.

Gericiğe Karşı Aydınlanma Hareketi, Diyanet İşleri Başkanlığı hakkında bir broşür yayınladı. Broşürün Aydınlanma Hareketi bünyesinde oluşturulmuş komisyonlarca hazırlandığı belirtiliyor kapağında. Yaptığımız çalışmayı kısaca anlatır mısınız?

Broşürde, toplumun dinselleştirilmesi sürecini bütün olarak ve bir bakışta görülebilecek sadelikte vermeye çalıştık.

Bütünün görülebilmesi için stratejik planlardan, bütçe verilerine ve eğitim istatistiklerine değin çok değişik kaynaklara başvurulması gerekiyordu.

Bu nedenle de pek kolay olmadı.

Başta Diyanet ve Milli Eğitim olmak üzere stratejik önemdeki kamu kurumları, toplumu dinsel dogmaların batağına çekebilecek bir anlayışla tahkim ediliyor, dönüştürülüyor, yeniden yapılandırılıyor.

Bu kurumların yapıları değiştiçe, yasalarla verilmiş görevlerini algılamaları da değişiyor. Daha atak ve cüretkâr oluyorlar ve bu yaklaşımlarını stratejik planlarına, faaliyet raporlarına yansıtıyorlar.

Kamu kurumlarının 5018 sayılı Yasa gereğince düzenlemeleri gereken raporları tarandı ve görevlerini nasıl algıladıklarını gösteren en özlü örnekler ayıklanmaya çalışıldı.

Bu tür bir çalışma için bütçe ve kesin hesap verilerine ulaşılması önem taşıyordu. MEB, DİB, Maliye Bakanlığı, Sayıştay Genel Uygunluk bildirimleri tarandı ve çizelgeler oluşturarak yorumlandı.

Karşılaşılan sonuçlar çok ilginç: Diyanet İşleri Başkanlığı tek başına 1,5 Sağlık Bakanlığı, 2,5 Başbakanlık, 4 Enerji Bakanlığı kadar para harcıyor. AKP'nin iktidar olduğu 13 yılda cari fiyatlarla 38 milyar lira, 2015 yılı fiyatlarıyla 50 milyar lira para harcamış. Cumhuriyetin 70 yıllık birikimi olan KİT'ler de bu kadar paraya satılmıştı.

Her yıl milyonlarca kişi din eğitiminin geçiriliyor ve öğrenci sayıları baş döndürücü bir hızda artıyor. İmam hatipler ile DİB kurslarında 2009-2010 öğretim yılında toplam 400 bin öğrenci

GERİCİLİĞE KARŞI AYDINLANMA HAREKETİ'NİN DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI HAKKINDA HAZIRLADIĞI İNCELEME RAPORU KENDİSİNİ ŞEYHÜLİSLAMLĞIN DEVAMI OLARAK GÖREN KURUMUN YARATTIĞI FİİLİ VE YASADIŞI DURUMU GÖZLER ÖNÜNE SERİYOR.

DİYANET RAPORU İÇİN SÖYLENEBİLECEK TEK BİR ŞEY VAR: OKU, OKUT, ANLAT!

varken bu sayı 2015-2016 yılında 2 milyon 466 bine ulaştı.

MEB ve DİB öğrenci sayıları ve yıllar içindeki değişimi ortaya çıkarabilmek için TÜİK ve MEB'in eğitim istatistiklerine başvuruldu.

Türkiye Diyanet Vakfı, açık ya da gizli yöntemlerle kamu kaynaklarından yararlandırılıyor. Böylelikle kamu kaynaklarının nerelere harcandığı ortaya çıkarılmıyor.

Diyanet Vakfı çok güçlü; üniversite bile kurdu. Bütün öğrencilerine burs veriyorlar. Uluslararası arenada El Ezher benzeri bir rol üslenmesi için çaba gösteriliyor.

Üniversitenin kaynaklarına ulaşamadı. Ancak Vakfın mali tabloları ve faaliyet raporları internet sitesinde yayımlanıyor. Vakıfa ilgili bilgiler bu siteden alındı.

Dinsel amaçla kurulmuş çok sayıda vakıf var. Ne yazık ki bunların gerçek

bilgilerine ulaşamıyoruz. İnternet sitelerinde yayımladıkları bilgiler derlenerek yaptıkları işler konusunda algı oluşturulmaya çalışıldı.

Hangi taş kaldırınsanız altından gericilikle ilişkilendirilebilecek çok sayıda bilgiyle karşılaşıyorsunuz. Ama bir yerde durulması gerekiyordu. Biz de öyle yaptık ve bunu eksiklik olarak görmüyoruz; çünkü yeterince net ve açık bir tablo çıktı ortaya.

DİB broşürünün bir arka planı olduğu hemen görülüyor. Hatta broşürde yer alan ve kurumun bazı yasadışı uygulamalarına ilişkin bölümleri okurken, "acaba daha önceki yıllarda yine bazı devlet kurumlarında hazırlanmış ama belki hasırlıltı edilmiş raporları mı kaynak alıyor" diye düşünüyor insan. Böyle bir şey var mı?

Diyanet İşleri Başkanlığı'nı, Sayıştay mali açıdan düzenli olarak denetliyor; ama raporlarında herhangi bir denetim bulgusu yer almıyor. Meclise sunulacak konu bulamadık diye yazıyorlar.

Cumhurbaşkanlığına bağlı DDK 1999 yılında denetlemişti. O raporu okumuştum. Önemli denetim bulguları yoktu.

Kıscacası yukarıda sözü edilen iki raporda da hasıraltı edilmeyi gerektirecek bir denetim bulgusuna rastlanmıyor.

Başbakanlık Teftiş Kurulunun da, DİB'i denetleme yetkisi var; ama kullanıp kullanmadığını bilmiyorum. Yayınlanmıyor çünkü.

Bırakın raporların hasıraltı edilmesini, Diyanet denetlenmiyor bile.

Bu broşürü bugüne değin yapılmış en derli toplu denetim raporu gibi düşünebilirsiniz.

DİB, Meclise bile hesap vermiyor. Bir parlamenterin yazılı soru önergesine alay edencesine yanıtlar vermiş: Kurban paralarını ve deprem için topladığın bağışları ne yaptın diye bir soru var. DİB, "Vakfa verdim, hayır işlerinde kullandılar" diye yanıtlamış. Vakfa para aktarması yasal değil ama yapmış. Bağışlardan ve vekâleten kurban kesenlerden ne kadar para kazandığını sormuşlar. Bu soruyu yanıtlamamış. Hacca yıllar itibarıyla kaç kişi gittiği sorusuna verdiği yanıt ise çok garip. Sözelimi 2015 yılında 7.3312.468 kişi gitmiş. Yazım yanlışdır diye düşünmeyin bütün yıllar böyle yazılmış.

DİB'in belli politikalar çerçevesinde çok sistemli bir biçimde geliştirdiği broşürde açık bir şekilde gösterilmiş. Yine broşürde DİB'in deyim yerindeyse örtülü bir biçimde gösterdiği gelişme de anlatılıyor. Devlet kurumlarının bütünü mü buna göz yumdu. Örneğin 2006'da kurumun tamamen yasalara aykırı bir biçimde yaptığı bazı şeyler sonraki yıllarda yasalasmış! Ama sonuçta ilk döneminde bu yasadışılığa göz yumulmuş. Kimlerin, nasıl bir payı var burada?

DİB Yasası 2010 yılında değiştirildi ve örgüt yapısı çok güçlendirildi. Ayrıca bütçeden çok fazla kaynak aktarılıyor ve ödenek üstü harcama yapmasına göz yumuluyor. Oysa ödenek üstü harcama yapılması, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Yasasına göre yasak. Sayıştay bunları Genel Uygunluk Raporlarında gösteriyor. Ancak, Kesin

Hesap Yasaları görüşülürken Mecliste tamamlayıcı ödenek verilerek yaptığı fazla harcama yasallaştırılıyor. Bu yasadışı uygulamada herhangi bir kamu kurumunun suçu yok. Meclisin kendisi göz yumuyor.

2006 yılında Diyanet İşleri Başkanlığı, Dini ve Sosyal Hizmetler Vakfı ile bir protokol imzalamış ve camilerin ticari ünitelerinden elde edilen gelirlerin %25'ini bu Vakfa bırakmış. Hepimiz bu bilgileri Sayıştay'ın 2011 yılı raporundan öğrendik. Raporunda, Devletin taşınmazlarından elde edilen 24 milyon lira tutarındaki gelirin bir vakfa terk edilmesi eleştiriliyordu. Diyanet İşleri Başkanı'nın, o tarihlerde Sayıştay'a çok kızdığını anımsıyorum; "Devlet, benim gelirim nasıl el koyar?" gibi sitem dolu sözler etmişti.

Bu para vakıftan alınmadı. Zaten daha sonra yasa değiştirildi.

Broşürde çok fazla üzerinde durulmayan bir noktada görüşlerinizi almak istiyoruz. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın ilk kuruluş sırasındaki konum ve işlevini nasıl değerlendirirsiniz? Cumhuriyet'in bu kuruma ihtiyacı var mıydı? Ne yapmaya çalışıyordu dönemin liderliği?

Cumhuriyet, varlığını pekiştirebilmek için, yerel egemenlik odaklarını etkisizleştirmek zorundaydı. Laiklik ilkesi 1924 yılında henüz Anayasaya girmemişti ama yasal ve kurumsal altyapısı hazırlanmaya başlanmıştı. Tevhid-i Tedrisat Yasası'nın çıkarılması; din adamlarının Milli Eğitimin kontrolünde eğitilmesi amacıyla imam hatip okulları açılması; Şer'îye ve Evkaf Bakanlığı'nın kaldırılarak Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kurulması, bu doğrultuda atılmış önemli adımlardı.

Başarılan işi azımsamayalım ama geldiğimiz noktanın çok parlak olmadığını görmeliyiz.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın internet sitesindeki tarihçesine bakar-

sanız şu sözlerle karşılaşsınız; "Cumhuriyetin bir kurumu olmakla birlikte tarihsel kökeni itibarıyla Şeyhülislamı dayanan ve onun geleneksel misyonunu sürdürmek üzere kurulan Diyanet İşleri Başkanlığı..."

Görüldüğü gibi DİB,

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI'NIN İNTERNET SİTESİNDEKİ TARİHÇESİNE BAKARSANIZ ŞU SÖZLERLE KARŞILAŞIRSINIZ; "CUMHURİYETİN BİR KURUMU OLMAKLA BİRLİKTE TARİHSEL KÖKENİ İTİBARIYLA ŞEYHÜLİSLAMLığA DAYANAN VE ONUN GELENEKSEL MİSYONUNU SÜRDÜRMEK ÜZERE KURULAN DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI..." GÖRÜLDÜĞÜ GİBİ DİB, KENDİSİNİ ŞEYHÜLİSLAMLığIN ARDILI SAYIYOR VE BUNU GİZLEMeye GEREK BİLE DUYMUYOR.

kendisini Şeyhülislamığın ardılı sayıyor ve bunu gizlemeye gerek bile duymuyor.

Broşür, okurlarını pek çok konuda olduğu gibi bu konuda da aydınlatacağı; ama broşürün ötesine de geçerek sormak istiyoruz: Diyanet İşleri Başkanlığı'nın ve bu kurumun başındaki kişinin devlet yapılıması içindeki yeri nedir sizce? Nasıl değerlendirirsiniz?

Diyanet İşleri Başkanlığı, Başbakanlığa bağlı, genel bütçe disiplini içinde yönetilen, müsteşarlık düzeyinde bir kamu kurumu. Başkanını da, Bakanlar Kurulu atıyor.

Örgüt yapısı içindeki Din İşleri Yüksek Kurulu gibi kurulların üyelerinin seçilmeleri ve atanmalarında Diyanet İşleri Başkanı'nın başat bir etkisi var. Çoğunu doğrudan kendi seçiyor.

Babanın kızına şehvet duymasıyla nikâhının düşmeyeceği fetvasını verenleri de Diyanetin başkanı seçmişti.

AKP'nin bürokratlarından oluşan Başkanlık, laiklik ilkesini hiç umursamıyor.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nı uluslararası arenada din otoritesi saydırabilmek için çok

çaba harcıyor. Çok da para harcıyor. DİB ve Vakıf bütçelerinin önemli bir bölümünü yurt dışında Diyanet'e itibar kazandıracak işlere harcıyorlar. Başarı şansları olup olmadığı bilinemese de bu çabalarının yurt içindeki iktidarlarına katkısının olduğu görülebiliyor.

AKP'nin Suriye'deki suçları takibe alındı **YARGILANIYORLAR!**

TÜRKİYE'DE İÇ HUKUKUN SUÇLULAR TARAFINDAN TESLİM ALINDIĞI, ULUSLARARASI HUKUKUNSA EMPERYALİZM TARAFINDAN BİR MANİPÜLASYON ALETİNE İNDİRGENDİĞİ KOŞULLAR "SUÇ"U ORTADAN KALDIRMIYOR. O HALDE HAKSIZLIKLARA KARŞI "DİRENİŞ" NASIL BİR TEMEL HAKSA, MEVCUT MEVZUAT VE FİİLİ İŞLEYİŞ NE DERSE DESİN, HAKİKİ ANLAMDA BİR SİVİL MAHKEME DE BİR O KADAR MEŞRU HALE GELİYOR. HEM SİYASAL, HEM HUKUKSAL ANLAMDA...

Suriye'deki savaş ortamı barıştan yana bütün insanlığı ağır bir sorumluluk altına sokmuştur. Sorumluluk ağırdır, çünkü bu bilinen, belirli bir uluslararası hukuk çerçevesinde tanımlanabilen savaşlar kategorisinden değildir. Suriye 2011 yılının bahar aylarından önce, yani yaklaşık beş yıl önce 18 milyon civarındaki ülke nüfusunun yarısından fazlasının yaşadığı yeri değiştirmek zorunda kalacağı bir ülke görünümü vermiyordu. 4 milyon sığınmacının yurtdışına kaçması, bunların 2 milyona yakın bir kısmının mülteci

Baş Derneği ve Hukukta Sol Tavrı Derneği geçtiğimiz günlerde AKP'nin Suriye'de işlediği savaş suçlarını masaya yatıracaklarını ilan ettiler.

kamplarına taşınması için ortada bir neden görünmüyordu. Beş yıl içinde kesinlikle 250 binin üstünde ve muhtemelen bunun iki katına yaklaşan sayıda insanın Suriye topraklarında ölmesine neden olacak bir gerginlik yoktu. Suriye bir dizi sosyal soruna sahip olabilir, eşitsizlik ve adaletsizlik örneklerini sıralamak hiç de zor olmayabilirdi. Ama Suriye mezhepsel gerilimlerin kasveti altında iç savaşın eşğine dayanmış bir ülke değildi.

Bütün bunlar "uluslararası savaş suçları" kapsamına sokulabilecek müdahalelerin ürünü olarak ortaya çıktı. Bugün bölünmüş bir ülke ve dünyanın en acılı halklarından birinin yaratılmış olması, barıştan yana tüm insanlığı ağır bir sorumluluk altına sokuyor. Bu suçlar takip edilmeli, soruşturulmalı ve yargı-

lanmalıdır. İnsanlık bu hesaplaşmadan kaçarak yoluna devam edemez. Türkiye'nin adalete ve barışa inanan insanları kulaklarının üstüne yatmayacaklar!

YARGILAMA İRADESİ DİPLOMATİK REKABETE BIRAKILAMAZ

Ancak uluslararası siyasal ve hukuksal kurumsallık bu noktanın çok uzgındadır. Siyaset ve hukuk uzun süredir güç merkezlerinin belirlenimi altındaki bir rekabet sahasıdır. Bu durum şaşırtıcı değil, çünkü Suriye'yi acıya boğan suçluların sayısı kabarık, kapsamı hayli geniş. ABD, Britanya, Almanya, Fransa gibi Batı dünyasının başını çeken devletler, Müslüman nüfusundan ordular dolusu militan devşirilmesine göz yuman ülke-

21 MAYIS CUMARTESİ
15.00 YILMAZ GÜNEY SALONU

Nâzım Hikmet Kültür Merkezi

SAVAŞ SUÇLARI YARGILANACAK...

DÜZENLEYEN: **BARİŞ DERNEĞİ**
HUKUKTA SOL TAVIR DERNEĞİ

barış derneği

HUKUKTA SOL TAVIR DERNEĞİ

www.istanbul.nhkm.org.tr | etkinlik@nazimhikmetkulturmerkezi.org | /NHKM.KADIKOY | /NHKMistanbul | /nhkmdikoy/

Tanıtım ve hazırlık toplantısı

"Yargılama" sürecinin başlatılması sürecinde ilk adım olarak bir tanıtım ve çalışma toplantısı 21 Mayıs'ta İstanbul'daki Nâzım Hikmet Kültür Merkezi'nde düzenlendi. Toplantıda savaş suçları raporu ve iddianame taslağı hakkında ayrıntılı bilgi verildi. Uluslararası örnekler değerlendirildi ve örgütlenen inisiyatifin mantığı ele alındı. Önümüzdeki günlerde çalışma toplantılarına devam edilecek ve sivil ve bağımsız bir mahkeme heyeti şekillenecek. Öte yandan Barış Derneği, emperyalizmden ve onunla rekabet halindeki devlet güçlerinden tamamen bağımsız bir uluslararası ağın bir araya getirilmesi için de temaslara başlamış bulunuyor. Bu çerçevede konu, Dünya Barış Konseyi'nin ve çeşitli odakların gündemine taşınmış durumda.

ler, İsrail ve başta Körfez devletleri ile Türkiye olmak üzere komşular arasında masum kalabilecek bir taraf seçilemiyor. Devreye giren başka güçlerin de erdemli bir barış duygusuyla hareket ettikleri pek kuşkuludur.

Barışseverliğin bu pragmatik ve oportünist alana sığdırılması imkânsızdır. Bugün gerçek anlamda sivil, uluslararası hukukun evrensel değerleri ve barış kültürünün erdemlerinden başka bir yere "bağımlı" olmayan bir hukuksal girişim, insanlık görevi haline gelmiştir.

Uluslararası barış hareketi, barıştan yana bağımsız hukukçular, aydınlar, sanatçılar, hakikatin peşine düşmüş dürüst araştırmacılar bu görevle karşı karşıyadır. Çağrımız bağımsız bir "Suriye Savaş Suçları Mahkemesi" oluşturulması yönündedir.

Bu noktada devletlerden ve çeşitli güçlerin ve çıkarlarını belirlenimi altındaki uluslararası kurumlardan bağımsızlık esas olmalıdır.

Uluslararası hukukun askeri güç, gizli çıkar pazarlıkları, dinci gerici ve bölgesel hegemonya arayışlarının kuşatması altında aldığı yaralar derindir. Bu girişim Suriye'de yürütülen kirli savaşın geçmiş ve kabul edilemeyen uluslararası normlarla değerlendirilmesinde karşılaşılabilecek güçlükler karşısında insanlığın vicdanına, hukukun evrensel değerlerine ve barış kültürüne yaslanarak özgür bir hukuksal tartışma yürütebilecek yeteneğe ve birikime sahip olmalıdır.

OLAĞAN ŞÜPHELİLER

Suçun kapsam genişliği ile insanlık görevinin acilliği arasındaki pratik çeliş-

kiye ilişkin de bu girişimin daha yolun başında bir yanıtı olmalıdır. Neredeyse dünyanın bütün kritik güç odaklarını, sayısız devleti ilgilendiren yaygın bir suç fiilinin sorgulanmasına ve yargılanmasına en kritik bir noktadan başlanmalıdır. Bu kritik noktanın Türkiye Cumhuriyeti devletinin yetkilileri olması gerektiği konusunda kamuoyunda şekillenen kabul bu anlamda başlangıç oluşturabilir. Evet, bu anlamda AKP ve Tayyip Erdoğan başlıca "şüpheliler" in aranması gereken adresleri oluşturmaktadır.

Türkiye'nin barıştan yana insanları, bağımsız hukukçuları, aydınları ve araştırmacıları, her ülkedeki kardeş-

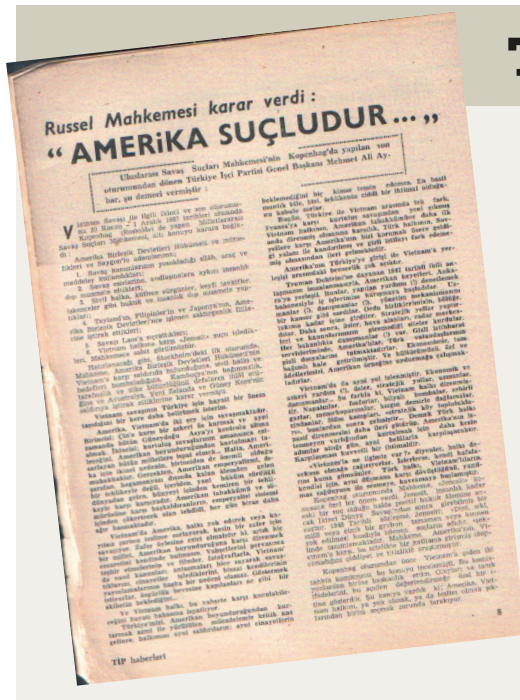
NÜRNBERG ULUSLARARASI ASKERİ CEZA MAHKEMESİ, NAZI PARTİSİ YÖNETİCİSİ 22 KİŞİYİ YARGILADI. BUNLARIN ÖNEMLİ BİR KISMI İDAM EDİLDİ, ARALARINDA İNTİHAR EDENLER OLMUŞTU.

Tarihteki örnekler

Savaş suçlarının yargılanmasının yakın geçmişteki ilk önemli örneği, İkinci Dünya Savaşı sonrasında kurulan Nürnberg Mahkemeleri. Savaşın galip çıkan müttefiklerin, önde gelen Nazileri yargıladığı mahkemeler, SSCB'nin de katkısıyla tarihte haklı bir yer işgal ediyor.

Öte yandan, devletlerden bağımsız ilk önemli örnek, Vietnam Savaşında ABD'nin ve bölgedeki müttefiklerinin işlediği savaş suçlarını ele alan Russell Mahkemesidir. Adını, kendisine öncülük eden İngiliz düşünür Bertrand Russell'dan alıyor. Jean-Paul Sartre'nin da desteğiyle -aralarında Türkiye'den Mehmet Ali Aybar'ın da bulunduğu- değişik ülkelerden çok sayıda aydın, hukukçu ve siyasetçi bu ülkeleri dünya halklarının vicdanında suçlu buldu.

Russell Mahkemeleri, 1970'li yıllarda Şili ve Brezilya'daki faşist yönetimlerin suçlarını, 2000'li yıllarda ise Irak'ta işlenen savaş suçlarını ve Filistin halkına karşı işlenen suçları ele almıştır.

Sarraf davası AKP'nin sermaye sınıfıyla ilişkilerine vuruyor

Sarraf davasında yeni kozlar

RIZA SARRAF DAVASI ODAĞINA 17 ARALIK SORUŞTURMASINI ALIRKEN AKP CEPHESİNDE SESSİZLİK HAKİM. DOSYASINA, CUMHURBAŞKANI TAYYİP ERDOĞAN VE EŞİ EMİNE ERDOĞAN'IN BİLE GİRDİĞİ DAVA KARŞISINDAKİ BU SESSİZLİK, DAVANIN AKP AÇISINDAN ÇOK YAŞAMSAL BİR NOKTAYA OYNAMASINDAN KAYNAKLANIYOR. TÜRKİYE'DEKİ FINANS SEKTÖRÜNÜ HEDEFİNE ALABİLECEK BİR DAVA, ERDOĞAN'I SERMAYE SINIFI İÇİN YÜK HALİNE GETİREBİLİR.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın "Eyy" diye başlayan ve her gün farklı bir batılı ülkeye çatan açıklamalarını işitmek artık günlük rutinimizin parçası. Peki, Fransa'daki grevlerle bile yakından ilgilenmesiyle bizleri duygulandıran (!) Cumhurbaşkanı, dört eski bakanının yanında eşinin ve kendisinin de adının karıştığı bu davaya karşı neden sessizliğini koruyor?

REİS, DAVA SİZİNLE İLGİLİ

Önce filmi geriye saralım. 29 Mart'ta Erdoğan ABD yolcusu. Rıza Sarraf'ın (pasaportundaki ismiyle Reza Zarrab) Miami'de tutuklandığının ortaya çıkmasının üzerinden birkaç gün geçmiş. Atatürk Havalimanı'nda kendisini ABD'ye götürecek uçağa binmeden önce gazetecilere şunları söylüyor: "Rıza Sarraf'la ilgili varsa bir şey onu zaten orada, Rıza Bey'in avukatları da gerekli cevabı, gerekli şekilde onlara her halde vereceklerdir ve kendisini de savunacaklardır. Bu zaten ülkemizle alaka bir konu da değildir. Bunu da çok açık net söylemiş olayım" Erdoğan'ın açıklaması pek açık olmamış olacak ki, 2 ay sonra New York Güney Bölge Başsavcısı Preet Bharara, Rıza Sarraf'ın mahkemeye yaptığı 50 milyon dolarlık kefalet karşılığı tutuksuz yargılanma talebine itiraz ettiği 29 sayfalık görüşünde 17 Aralık fezlekesini ana delil olarak sundu.

Bu ABD gezisinden biraz daha bahsetmek gerekiyor. Hatırlayacak olursanız Erdoğan bu gezisi sırasında ABD Başkanı Barack Obama'dan oldukça sancılı bir sürecin sonunda randevu koparmıştı. Görüşmede Erdoğan Obama'ya, IŞİD'in kontrol ettiği Cerablus-Menbic arasındaki Türkiye sınırına uzanan cebi, gerekirse TSK'nın doğrudan müdahalesiyle IŞİD'den arındırabileceklerini söylemiş ancak Obama'dan olumsuz yanıt almıştı. Obama önce uçağını düşürdüğü için S-400'leriyle Suriye'de bekleyen Rus lider Vladimir Putin'in Erdoğan'a çok kızgın olduğunu anımsatmış, görüşmenin devamında da asıl gerekçesini açıklamıştı: "PYD'den vazgeçmem". Gerçekten de ABD PYD'den vazgeçmedi.

PYD bağlantılı YPG'nin Rakka operasyonu bir anda Türkiye'nin "kırmızı çizgi" saydığı Fırat'ın doğusundaki Minbic'e yöneldi. Üstelik operasyonda ABD askerleri YPG armalarıyla Suriye'den

Erdoğan'a nanik yaptı.

FBI'İN VERİLERİ, ABD'NİN GÜVENLİĞİ

Bharara'nın 2 Haziran'daki kefalet duruşması öncesi Sarraf'ın avukatı Benjamin Brafman'ın talebine yönelik itirazında can alıcı birkaç nokta bulunuyor. En önemlisi, Bharara'nın itirazında yapılan "17 Aralık iddianamesi FBI'ın verileriyle örtüşüyor" vurgusu. FBI'ın Bharara ile birlikte çok uzun bir süredir bu dava üzerinde çalıştığı artık bir sır değil. FBI bu süreçte, gerek Türkiye'de patlak veren skandaldan gerekse kendi istihbarat kanallarından bir dolu kanıt ulaştı. Henüz bu kanıtların neler olduğunu bilemiyoruz. Ancak, Bharara'nın ofisinden bir sızıntı olmazsa, eylül ayında açıklanması beklenen ve "yüzlerce sayfa" olduğu konuşulan asıl iddianamede bu verilerin neler olduğunu öğreneceğiz.

BU TABLO, YARATILAN HAVANIN AKSİNE SAVCI BHARARA'NIN SONUNDA BİZİ ERDOĞAN'DAN KURTARACAĞINA İŞARET ETMİYOR. BU SADECE SARRAF DAVASININ ABD TARAFINDAN ÇOK İYİ KULLANILABİLECEK BİR SİLAH OLDUĞUNU GÖSTERİYOR

Yine de 17 Aralık iddianamesinde geçen her isme odaklanmayan Bharara'nın, dört eski bakan, Cumhurbaşkanı ve eşi dışında altını çizdiği bir diğer isme dikkat etmek gerekiyor. Bu kişi Halkbank Eski Genel Müdürü Süleyman Aslan... Aslan'ın iddianamede adının geçmesi bile Halkbank hisselerinin birkaç saat içinde yüzde 3.2'lik bir düşüş yaşamasına yetti. Bharara'nın nihai iddianamesinde Türkiye'de 10'a yakın bankanın adının geçtiği konuşuluyor. Türkiye'nin ihracat rakamlarını manipüle etmesine neden olacak kadar büyük çaplı bir "ticaretin" birden fazla aracı finans kuruluşu üzerinden yürütülmüş olması akla uygun bir senaryo.

Bharara'nın iddianamesindeki bir diğer vurguya, Sarraf'ın sadece yaptırım ihlal etmekle veya kara para aklamakla suçlanmaması. Bilakis, Bharara Sarraf'ın aktardığı paraların İran Devrim Mu-

hafızları'nın Suriye'deki operasyonları için kullanıldığını iddia etti. Bu iddia davanın, ABD'nin ulusal güvenliğiyle ilişkilendirilmesinin ve hatta "terörizmin finansmanı" gibi çok daha tehlikeli bir yöne ilerlemesinin önünü açabilir.

SÜKÛT KORKUDAN GELİYOR

Bu şu demek, eğer Washington'dan hiçbir müdahale gelmezse ABD yargısı, Sarraf'ın şebekesinin Türk bankaları üzerinden "çok tehlikeli işlere giriştiğine" kanaat getirebilir. Bu da adı geçen bankaların kara listeye alınmalarına ve uluslararası piyasalarda işlem yapamadıkları için aniden batmalarına neden olabilir. Tabii eğer kararın çıkmasından önce yaşanan panikten batmadılarsa. İşte bu bir muavinin, kadın yolcunun yanında mastürbasyon yapmasını bile 'paralel komplosu' olarak açıklayan zihniyetin aynı şeyleri henüz Bharara için haykırmamasının tek nedeni. Dava 17 Aralık üzerinden Türkiye'yi eksenine aldıkça, Washington, AKP'nin sermaye sınıfıyla bağlantılarına hamle yapabilmeye olanağına kavuşmuş oluyor. Bugüne kadar sermaye sınıfına sunduğu sınırsız olanaklarla güçlenen AKP açısından bu hamle olanağı başlı başına bir kâbus. Çünkü sermaye sınıfı Erdoğan ve ekibinin arkasında durmanın ağır bir faturası olacağını hissettiği an, AKP açısından durum tümüyle kontrolden çıkacaktır. İç politikadaki kozlarının bir değer taşıyacağı tek nokta da bu aslında.

Durun dahası da var. Önce yaygın bilinen bir yanlış düzeltelim, BM Güvenlik Konseyi Ocak 2016'da İran'ın nükleer faaliyetlerini durdurması karşılığında bu ülkeye uygulanan yaptırımları kaldırmadı. 2231 sayılı BMGK kararı, İran'a yaptırımların 10 yıl boyunca askıya alınmasını içeriyordu. Bu detay önemli çünkü "Yaptırımlar zaten kalktı, Sarraf'ın faaliyetleri ispatlansa bile uluslararası bir yaptırımın zemini yok" iddiasını tümüyle geçersiz kılıyor. Yani eğer Washington Sarraf davasının arkasında durursa, Türkiye uluslararası bir yaptırım kriziyle karşılaşabilir.

YA APTALLAR, YA DA KURNAZ

Bharara'nın itiraz dilekçesinde kendisinden en çok bahsettiren noktalardan biri de Rıza Sarraf'ın avukatı Brafman'ın, ABD yargısına "Bakın benim müvekkilim iyi bir adamdır, vakıflara bağışlar yapar" diyerek Emine Erdoğan'ın kurucusu olduğu ve halihazırda yengesinin başında olduğu Togem-Der'e 150 farklı havale ile yaptığı toplam 4.1 milyon dolarlık bağışların makbuzlarını sunması oldu. ABD'nin en ünlü yolsuzluk davalarını gören savcıya, ABD'nin en iyi ceza avukatlarından biri olan Brafman'ın böylesine gollük bir pas atması bir salaklığın ürünü olabilir mi?

Bilakis, Sarraf ve Brafman son derece iyi bir stratejiyi izliyorlar. Davanın Türkiye'ye, hele hele Cumhurbaşkanı'na uzandıkça daha da siyasallaşacağını ve Washington'un bir yerde müdahale ede-

RIZA SARRAF'IN AVUKATI BRAFMAN'IN, ABD YARGISINA "BAKIN BENİM MÜVEKKİLİM İYİ BİR ADAMDIR, VAKIFLARA BAĞIŞLAR YAPAR" DİYEREK EMİNE ERDOĞAN'IN KURUCUSU OLDUĞU TOGEM-DER'E 150 FARKLI HAVALA İLE YAPTIĞI TOPLAM 4.1 MİLYON DOLARLIK BAĞIŞLARIN MAKBUZLARINI DELİL OLARAK SUNDU.

bileceğini düşünüyorlar. Yani davanın ilerleyen günlerinde Sarraf, eteğindeki taşları daha fazla dökebilir. Nitekim Sarraf'ın avukatı 31 Mayıs'ta Bharara'nın itirazına karşı mahkemeye sunduğu yeni deliller içinde TBMM Soruşturma Komisyonu'nun 2015 yılının Ocak ayında dört bakamı aklayan raporuna yer vererek savunmalarını giderek daha fazla bu kurgu üzerine inşa edebileceklerini gösterdi. Brafman, müvekkilinin "Üst düzey Türk yetkililere rüşvet vererek, işini gördüğü" nün söylendiği ve bu konuda gerekli kanıtların mahkemeye sunulduğu bir ortamda, TBMM raporunun pul kadar değerinin olmayacağını bilmiyor olmak için fazla tecrübeli. Üstelik Bharara'nın "17 Aralık FBI delilleriyle örtüşüyor" sözlerinden sonra... Bharara'yı FBI verilerini açıklamaya iten bu hamle,

ilk kez ABD'li bir istihbarat kuruluşunun AKP aleyhindeki kanıtlarının gözler önüne serilmesine, bu da 'resmileşmemiş' krizin artık adının konmasına gidebilir.

"Hadi hayırlısı" diyerek Bharara'dan mutlu haber beklemekse ülkemiz halkı için hiç akıllıca değil. Çünkü Sarraf davasında ortaya çıkan tablo, yaratılan havanın aksine, Savcı Bharara'nın sonunda bizi Erdoğan'dan kurtaracağına işaret etmiyor. Erdoğan'ın Zeytinburnu'na toplayacağı gerici sürüleri kullanarak kendini kurtaramayacağı bir tehditle karşı karşıya olması, Sarraf davasının ABD tarafından çok iyi kullanılacak bir silah olması demek.

ABD bu şekilde, iç politikadaki enstrümanları sayesinde bir biçimde kendisine mahkûm ettiği sermayenin, hatta kurduğu çıkar zinciriyle onun arkasında duran kitlelerin, bir anda Erdoğan'ı terk etmesini sağlayabilecek bir şantaj aracına sahip oluyor. Bu şantaj aracını Erdoğan'ı bitirmek için değil, ona diz çöktürmek için ya da onu bitirip diz çökmüş birisiyle ikame etmek için kullanması mümkün.

■ Fırat Dağ

KEMAL OKUYAN

“ SOL İLETİŞİMDEKİ SANALLIĞI KIRACAK KANALLAR YARATMAYI DENEMELİDİR. OKURUN AYNI ZAMANDA KATKICI HALE GETİRİLMESİNDEN SÖZ ETMİYORUM. HER SOL ZİYARETÇİSİNİN AYNI ZAMANDA BİR MUHABİR, FOTOĞRAFÇI, YERİ GELDİĞİNDE YAZAR-ÇİZER OLMASI KUŞKUSUZ ÖNEMLİ. ANCAK YÜZBİNLERCE SOL OKURUNUN EN AZINDAN BİR BÖLÜMÜNÜN SOL’U VAR EDEN İLKELER ETRAFINDA BİR TOPLUMSAL-KOLEKTİF VARLIK HALİNE GELMESİ İÇİN DE UYGUN ARAÇLARIN GELİŞTİRİLMESİ GEREKMEKTEDİR.

Onuncu yıl yazısı...

Çıktık açık alınla ve yaşamsal bir görev

SOL Haber Portalı on yılı geride bıraktı. Sosyalizm mücadelesinde “başardık” denmez, ilkemizdir bu, nihai zafere kadar hiçbir ileri hamleye, hiçbir kazanıma takılmamak gerekir. Hele hele toplumsal mevziler açısından artık “bize bir zafer gerek” diyebileceğimiz bir noktanın çok gerisinde durmaya devam edildiği bir sırada...

Ama sol Haber Portalı, nereden bakılırsa bakılsın bir başarı öyküsüdür. Adının sınırlayıcı olduğu eleştirilerini mahkûm edencesine geniş bir kesime hitap etmiş, “solcular anca bu kadarını yapar” yargısını delip geçmiştir. Dünyada internet ortamında en çok izlenen “sol” yayındır, çok ziyaret almasının haklı nedenleri vardır. Alternatif bir haber kaynağıdır; geçtiğimiz yıllarda alınan bir karar doğrultusunda “özel haber”in dışında, genel-geçer, ana akım medyada yer alan gelişmelere de yer vermektedir; ama her şeyden önce ilkeli, aykırı, devrimci bir konumlanıştır.

“sol ne diyor” sorusu değerlidir; sol bir referanstır.

sol ona anlam yükleyen, ona sahip çıkan, yeri geldiğinde yerden yere vuran, farklı noktalardan katkı koyan okurlarıyla birlikte ele alınmalıdır.

Peki, sol örgütleyici bir araç mıdır?

Soru garipsenebilir, dar değil, geniş bir kesime seslenen bir yayını “örgütlenme” işleviyle sınamaya kalkmak fazlasıyla dar bir bakış açısı olarak görülebilir. Üstelik, sol’un arkasındaki (ve kendisini hiç gizlemeyen) siyasi irade ona böyle bir anlam yüklemişken...

Lakin zamanıdır. Türkiye’deki sol birikimin çoğalmak, direnci artırmak ve sosyalist seçeneği yaygınlaştırmak, örgütlü siyasi mücadele veren kişilerin sayısını artırmak için kullanmayacağı tek birim enerji olamaz.

sol’un bütün bunlara elbette büyük ve çoğunlukla dolaylı katkısı var, ama daha fazla kafa yorulmalı, üzerine daha fazla düşünülmalıdır.

İnternet haberciliği sonuçta yeni bir mecra, öyle ki sol onuncu yılında bu alandaki en eski yayınlardan birisi haline gelmiştir. Önümüzdeki dönem bu kulvarda hangi yeniliklerin hayata geçebileceği bir ölçüde bellidir, bir de bunun üstüne sol’un atabileceği özgün ve öncü adımlar vardır elbette. Özetle bu mecrada henüz ve belki hiçbir zaman (ve iyi ki) bir statükodan, alışkanlıklardan söz etmek mümkün değil.

Böylesi dinamik bir platformun “örgütlenme”yle ilişkilendirilmemesi bir noktadan sonra saçmadır. Kuşkusuz geçtiğimiz yüzyılın başında kaleme aldığı olağanüstü eserinin son bölümünde Lenin’in söz ettiği “örgütleyici” gazeteden çok farklıdır sol, ama temel soru değişmeksizin ortada durmaktadır: Devrimci mücadelede bir yayın nasıl kullanılabilir?

sol Haber Portalı, tekeli medyaya karşı karşıyadır, işçi sınıfının boğulmaya çalışılan sesini habere dönüştürmektedir, dünyayı değiştirmek için onu

anlamaya yardımcı olmaktadır ama yüz yüze temas eksikliği nedeniyle yarattığı geniş ilgiyi örgütlemek konusunda iddiasız kalmaktadır.

Önümüzdeki dönem üzerinde durulması gereken en fazla bu kısıttır. sol iletişimdeki sanallığı kıracak kanallar yaratmayı denemelidir. Okurun aynı zamanda katkıcı hale getirilmesinden söz etmiyorum. Her sol ziyaretçisinin aynı zamanda bir muhabir, fotoğrafçı, yeri geldiğinde yazar-çizer olması kuşkusuz önemli. Ancak yüzbinlerce sol okurunun en azından bir bölümünün sol’u var eden ilkeler etrafında bir toplumsal-kolektif varlık haline gelmesi için de uygun araçların geliştirilmesi gerekmektedir.

Zor ve gerekli olan tam da budur. İnternet ortamına ilişkin “olumsuz” yargılar, haklı nedenlere dayandığı ölçüde işimiz özellikle zorlaşmaktadır. Kabul edilmiş kuralları, sınırları vardır bu ortamın ve bunu bilerek hareket edilmesi gerekir.

Yani...

Sermayenin koyduğu kuralları, dahası o kuralların yürütücü etkisini kabulleneceğiz!

Başka hiçbir konuda bize dayatılana boyun eğmediyse, internet yayıncılığında da hodri meydan demek durumundayız. Okurun yalnızlaştığı, kendisiyle baş başa kaldığı bir dünyada sol da yalnızlaşır. Hayır, bunu kabullenemeyiz.

sol Haber Portalı’nın günlük basılı bir kardeş yayını beklemeksizin hem geleneksel hem de yenilikçi araçları kullanarak bir toplumsal ağ kurması için derhal işe koyulması gerekir. Başka türlü mücadele eden bir yayın olamaz, başka türlü paranın, yalanın, gericiğin kol gezdiği bir dünyada aydınlığa açılan önemli bir pencere olma özelliğini koruyamaz.

Dahası, sol’un internet yayıncılığında yeni ve teknolojiye dayalı hamleler yapabileceğini “ faydalı” hale getirecek olan da sözünü ettiğimiz “örgütleyici” misyonun üstlenilmesidir. Unutmayalım, profesyonellik, “düzenin kuralları”nı benimsemek için değil, o kurallara kafa tutmak için gerekiyor bize. Kendimizi oyuna kaptıracak, “birinci ligdeyiz”le avutacak değiliz.

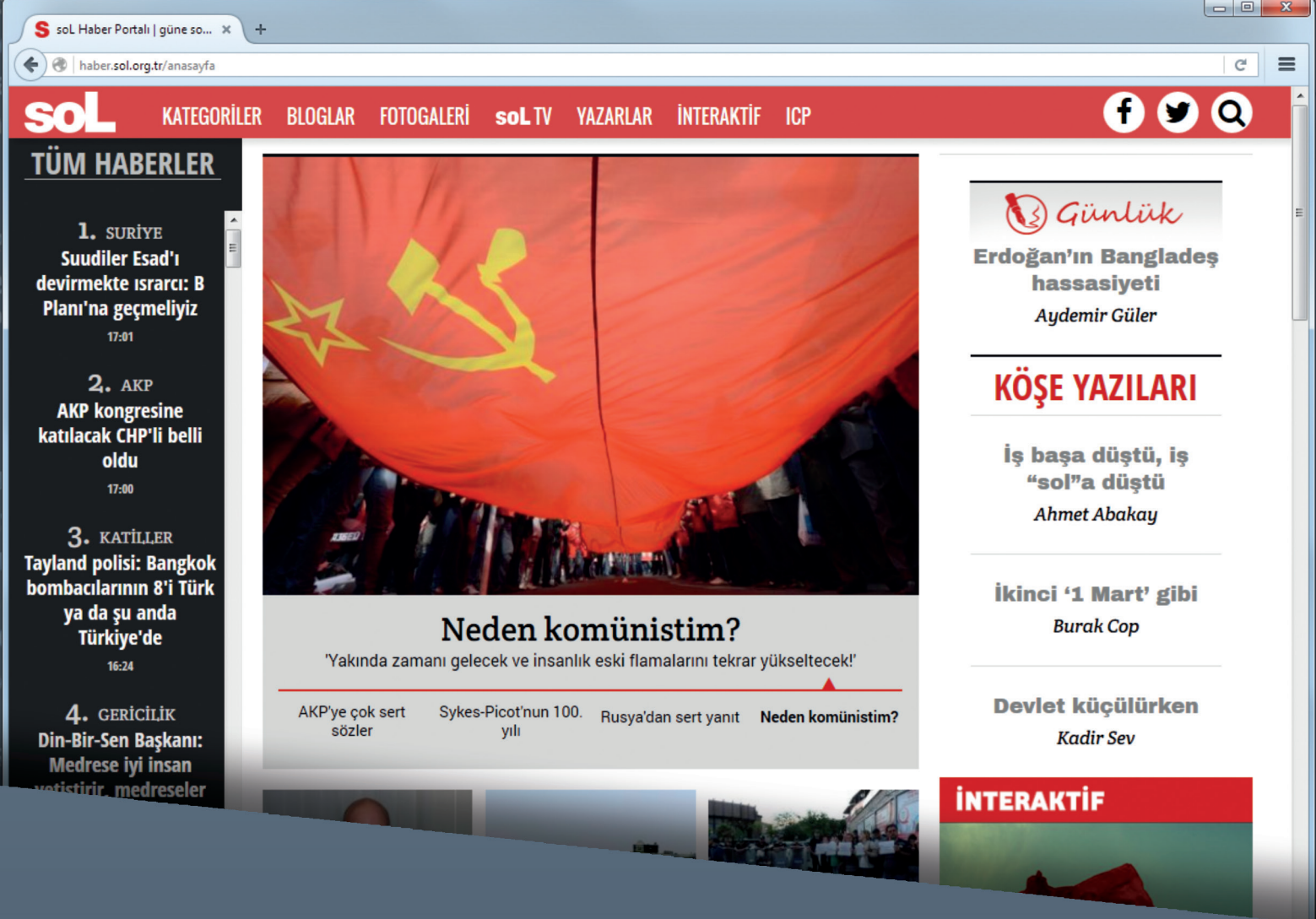
On yılda sol’u bugüne getiren birikim ve irade internet yayıncılığına yeni standartlar getirecektir, buna gerçekten inanıyorum. Özveri bizim övünebileceğimiz bir özellik değildir, görevimizi yapıyoruz, ancak son derece kısıtlı olanaklarla bir başarı öyküsüne imza atanların sol’u tekellerin belirlediği bir dünyaya mahkûm etmemesi, gerçekten on yılın ardından üzerinde en fazla düşünülmesi gereken konudur.

Ya diğer sorunlar?

Türkçe bozuklukları, gereksiz haberler, özensiz başlıklar, sitenin sık sık yavaşlaması...

Önemsiz değil, hatta bazen çıldırtıcı.

Ama belirleyici değil. Gerçekten değil. Nasıl derdi Lenin; “geçerken çözeriz” yoldaşlar, dostlar. Çözeriz. Nice yıllara sol...

sol HABER PORTALI

10 yaşında

sol ile dayanışma paketini 22 Mayıs'tan itibaren www.odakitap.com adresinden temin edebilirsiniz...

Rusya, ABD, Türkiye, Suriye...

Geniş oyun sahasında Kürtler

ORTADOĞU'DA KÜRTLERE DÖNÜK İLGİ HER DURUMDA ODAKLARIN BİRBİRLERİNE KARŞI KURDUKLARI OYUNLARA BAĞLI OLARAK BELİRLENİYOR. TÜRKİYE'DEN VAZGEÇEMEYEN ABD TUTUKLAŞIRKEN RUSYA KÜRTLERLE YAKINLAŞIYOR. BU DURUMU YARIN DEĞİŞTİRECEK FARKLI ALIŞVERİŞLER OLMASI İSE HEP MÜMKÜN.

Son haftalarda, artık Türkiye ve Suriye'de beraber düşünülmesi gereken Kürt sorununda iki önemli gelişme yaşandı: Bir tanesi, PKK'nın Hakkari'de TSK'ya ait bir helikopteri omuzdan fırlatılan Rus yapımı bir füzeyle düşürmesiydi. Diğeri ise, ABD destekli, YPG öncülüğündeki Suriye Demokratik Kuvvetleri'nin (QSD) Rakka'nın kuzeyine başlattığı operasyon.

Bir klişe haline gelmesine rağmen, hâlâ yerinde bir klişe olan "uluslararası bir sorun olarak Kürt sorunu", bir süredir bölge devletleri içinde Kürt halkının ulusal-demokratik haklarını kazanma sorunundan çıkıp önce "statü" sorununa, şimdilerde ise daha büyük bir bölgesel tasarının bazen uyumlu, bazen uyumsuz bir parçasına dönüşmüş durumda. Kürtler, Suriye'nin geleceğinden tutulsun da Irak-Şam İslam Devleti (İŞİD) ile mücadeleye kadar, bir dizi daha büyük sorunun kesişim noktasında yer alıyor.

Doğal olarak, ABD ile Rusya arasında büyük, Suudi Arabistan ile İran arasında da orta karar bir bilek güreşine sahne olan bölgede Kürtlerin pozisyonu da bir salınım gösteriyor. Suriye'de Washington ve Moskova'nın savaşı yumuşatma planı hususunda teoride mutabık kalmaları da, YPG'nin "ılımlı" cihatçılardan fersah fersah daha verimli bir "yerel güç" olduğunun tescil edilmesi de, Kürt siyasetinin ülkedeki askeri

ve siyasi gücünü artıran unsurlardan.

AKP'nin bölgesel ve uluslararası dostlarını azaltması da, PKK'nın bölgesel vizyonunun önünü açmaya yarayan bir itki. Özellikle Rusya'ya ait uçağın düşürülmesinin ardından Erdoğan ve omuzdaşlarına yönelik öfkesini dizginlemeyen Rusya, Kürtlerin siyasi hamiliğine yönelik önemli adımlar attı. Cenevre görüşmelerinin her aşamasında, Putin yönetimi PYD'nin de müzakerelere dahil edilmesi gerektiğini, Kürtler olmadan Cenevre'nin güdük kalacağını tekrarladı. Afrin'in doğusu Azez'in batısındaki kısa süren QSD ilerleyişinde Rusya'nın fiili bir hava desteğinin de olduğu görülmüştü. Rus Dışişleri, Türkiye'deki Kürt illerinde süregiden savaşı hemen hemen bir "iç savaş" seviyesinde görürken, Ankara'ya da Kürtlerle arasındaki sorunu barışçıl yollardan çözmesini tavsiye etti. Son olarak Moskova'da açılan PYD ofisi de, Suriye Kürtleri ile Rusya arasındaki ilişkilerin niteliğine dair önemli bir gösterge.

Terazinin ABD kefesinde ise bir karmaşa var. Washington'un Suriye'de İŞİD'e karşı tek gerçek kara gücü olarak gördüğü Kürtlerle kurduğu ilişki, Türkiye'nin şiddetli tepkilerine neden oluyor. Bu çekişme esas olarak, Afrin-Kobani hattının kapatılmasında gündeme geliyor. ABD ve Rusya'nın İŞİD'den arındırılması konusunda anlaşığı "Menbic cebi", Türkiye itirazları nedeniyle QSD

tarafından alınamıyor. Ankara, bölgeyi İŞİD'den Arap ve Türkmen cihatçıların temizlemesini önermiş, bu öneri ABD'de kabul görmüş, hatta cihatçılar bir süreliğine bazı bölgeleri İŞİD'den kurtarmıştı. Ancak İŞİD'in hemen gelen karşı saldırısı sonucunda, ABD'nin havadan, Türkiye'nin karadan desteklediği cihatçıları pırlarını pırlarını toplayıp kaçırmışlardı. Şimdi, İŞİD, cihatçıların Kuzey Halep'teki son kaleleri Azez ve Mare'ye dayanmış durumda. Vice News'de yayımlanan bir habere bakılırsa, bölgedeki "ılımlılar", Azez ve Mare'nin İŞİD'e bilerek kapıtılmak istendiğini, bu sayede "ılımlıların" beceriksizliğinin gündeme getirileceğini ve ardından bölgenin YPG'ye teslim edileceğini düşünüyor. QSD de, İŞİD'in Azez'e girmesi durumunda "ellerinin kollarının bağlı durmayacağını" söylüyor.

ABD'deki bazı düşünce kuruluşlarının "alarm zilleri" çaldığı durum, PYD'nin ve PKK'nın Rusya'ya daha fazla yakınlaşma ihtimali. Türkiye'nin Kürtlere yönelik savaşının sürmesi ve sınırın İŞİD'e kapatılmaması, ABD'nin elini de zayıflatıyor. İddiaya göre, Türkiye ve Körfez ülkeleri Suriye'de cihatçıları silahlandırmaya devam ederse, Rusya'da PKK'ye silah vermeyi düşünebilir. Bu fazla abartılı bir iddia olsa da, Türkiye'deki Kürt sorununda AKP'nin "vuruca" tavrının Rusya'yı da Kürtler üzerinde nüfuz sahibi olmaya doğru yönelttiği söylenebilir. ABD yönetimi ise, kadim müttefiki Türkiye ile yeni aktör Kürt siyaseti arasında bir denge tutturmaya gayret ediyor. Rusya'nın şimdilik böyle bir kaygısı bulunmuyor; ancak AKP hükümetinin Rusya'ya "zeytin dalı" uzatmasının ardından, Putin yönetiminin bu pozisyonunu değiştirip değiştirmeyeceği bir soru işareti olarak duruyor.

Kilimli maden direnişi deneyimi ve AKP'nin işçi korkusu

İşçi yalnız yürümemeli

AÇLIK GREVİ YAPAN İŞÇİLER BASİTÇE HAKLARINI İSTİYORDU. İŞÇİNİN EKMEĞİNE GÖZ DİKENLERİN TEK KORKUSU KİLİMLİ'NİN SESİNİN DUYULMASI, İŞÇİLERE VERİLEN DESTEĞİN BÜYÜMESİYDİ. BUNUN BİRAZ BAŞARILDIĞI NOKTADA EYLEMİ SONLANDIRMAK İÇİN ADIM ATTILAR. ATTIKLARI ADIM İŞÇİ TALEPLERİNİN SADECE BİR KISMINI KARŞILAMAK OLDU.

4 ay maaş alamazsanız ne yaparsınız? Türkiye'de maaşların geç ve eksik ödenmesi, patron değişikliğiyle kıdem tazminatlarına el konması çok yaygın. Diyelim maaşınıza, kıdem tazminatınıza el konacak, başvurduğunuz tüm kamu yetkilileri sizi oyuyor, ne yaparsınız? Taşeronlaştırılmış işletmelerde işçi alacaklarını iç etme, hak arayışını hukuk ve bürokrasi labirenti içine gömme de çok yaygın. Peki maden işçisi olsanız ve bütün bunlara maruz kalsanız ne yaparsınız?

Zonguldak'ın Kilimli ilçesindeki maden işçileri işte bu noktada "biz ölersek sesimizi duyuruyoruz" diyerek kendilerini ocağa kapatıp açlık grevine başladılar. 11 gün boyunca kendileri içeride, aileleri dışarıda direndiler. Direnişleri sadece uğradıkları açık sömürüye değil, güvencesiz çalışmaya, söylenen yalanlara, teklif edilen sadakalara karşıydı.

Madencilerin kendilerini ocağa kapattıkları süre içinde Kilimli'de Türkiye Taşkömürü Kurumu'na (TTK) ait bir başka madendeki göçükte bir genç işçi yaşamını yitirdi, özel bir madende yaşanan bir başka göçükte iki işçi yaralandı. Ermenek'te Cenne Linyit Kömürü Şirketi'ne bağlı bir grup maden işçisi benzer şekilde 4 aydır maaş alamadıklarını duyurarak "Gerekirse Zonguldak'taki madenci arkadaşlarımız gibi ocağın içerisine girip çıkmamayı düşünüyoruz" diyorlardı.

AKP BÜROKRASİSİ VE MEDYASININ ACZİ

Kilimli'deki eylem, maden işçilerinin direnişi karşısında AKP iktidarının bürokrasisi ve medyasıyla yaşadığı çirkinliği bir kez daha gözler önüne serdi. Kilimli'de Vali'nin ve İl Emniyet Müdürü'nün işçileri eylemlerinden vazgeçirme çabaları, AKP'nin işçi düşmanlığını örtbas etme telaşından kaynaklanıyordu. Diğer taraftan "Fethullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması" şeklindeki medyatik kodlamayla AKP son derece yaygın olan işçilere dönük hukuksuzlukları arızıymiş gibi göstermeye çalıştı. Bunların yetmediği yerde AKP mafyası devreye girdi. Eyleme destek ziyaretinde bulunanlara adının "Osmanlı" gençliği olduğu söylenen bir grup saldırdı.

4 Nisan'da Deka Madencilik A.Ş.'ye bağlı Balçın Madencilik'te çalışan 245 işçi, Ocak ayından beri ödenmeyen maaşlarını almak için iş bırakma kararı aldı. 13 Nisan'da Deka Madencilik A.Ş.'nin kayyumuna devredildiği duyuruldu. 18 Mayıs'ta işletmede çalışan 85 işçi, kömür ocağına girerek dışarı çıkmama eylemi başlattı. 19 Mayıs'ta işçilerin eylemi açlık grevine dönüştü. İlerleyen günlerde rahatsızlanan işçiler ocak dışına çıkarıldılar. 23 Mayıs'ta işçilerin eylemine destek yürüyüşü yapıldı. Destekçilere demir sopalarla saldırılar oldu. 27 Mayıs'ta ocağa gelen kayyum heyeti dışarıdaki işçilere maaş alacaklarından 1000 lira ve sosyal yardımlaşma vakfından 750 lira ödeme teklifinde bulundu. İşçiler ve aileleri 'sadaka istemiyoruz, paranızı gidin kendiniz yiyeğin' diyerek tepki gösterdiler. 28 Mayıs'ta içerideki işçilere eylemlerini sonlandırmaları halinde bu paranın verileceği duyuruldu. 29 Mayıs'ta ocağın içindeki şartları oldukça zorlaşan işçilere ücret alacaklarının tamamının verileceği söylendi. Eylemi sürdüren 17 işçi ocaktan çıktı.

EMEK HIRSIZLIĞI ŞEBEKESİ

Maden işletmelerinde yaşanan sorunların kaynağında kapitalizmin çıplak sömürü mantığı duruyor. İşletmelerin rödovans yani kiralama yoluyla çalıştırıldığı koşullarda ne iş güvencesinden ne iş güvenliğinden bahsetmek mümkün. Madenin özel şirket tarafından işletiliyor olması, TTK ve onun bağlı olduğu Enerji Bakanlığı'nın sorumluluğunu ortadan kaldırmıyor. Kilimli örneğinde ise madene atanan kayyum, idarenin himayesinde aynı suçu işlemeye devam ediyor. AKP'nin yerel bürokrasisi sayılabilecek Vali, Emniyet Müdürü ve kayyum eşgüdüm içinde tek bir patron gibi hareket ediyor.

EYLEM NEREDE BİTER, MÜCADELE NEREDE BAŞLAR?

TTK'da 16 yıldır madenci olan İlhan Acar, "Bu direnişin de Yeniçeltek'teki direniş gibi zaferle biteceğinden korkuyorlar" diyor. 19 yıllık maden işçisi 38 yaşındaki Hüseyin Cindi, tüm alacakları ile kıdem tazminatları ödenene kadar

direnişi sürdüreceklerini ifade ediyordu. İşçi temsilcisi Cemal Akın ise basına, maaşlarının bir kısmı değil tamamı ödenene kadar eylemin süreceğini açıklamıştı.

Ancak eylemin ilerleyen günlerinde polis, işçilerin hayatını tehlikeye atacak müdahalelerde bulundu. Ailelerin beklediği ve işçilerle iletişim kurabildiği noktayı ocak girişinden uzaklaştırdı, destek ziyaretçilerinin yolundaki barikatları artırdı, ocağın tüm girişlerini kapattı. Rahatsızlanarak dışarı çıkarılan işçilerin içerideki arkadaşlarının sağlık durumuna ilişkin dile getirdiği endişeler, bir sağlık ekibinin içeri girerek işçileri sağlık kontrolünden geçirmesini gerektiriyordu. Zonguldak'tan hekimlerin içeri girmesine izin verilmezken Anadolu Ajansı eşliğinde Emniyet Müdürü ocağa inerek işçilere şekerli su verme şovu yaptı.

Bundan sonra işçileri kalan haklarını yedirmemek ve çalışma haklarını korumak için daha sıkı bir mücadele bekliyor. İşçiler ya ocağın çalıştırılmasını ya da TTK'nın kendilerine iş vermesini istiyorlar.

“Ellerinde büyük bir umudu büyütenler...”

İnşaatta yaşam ve mücadele

“AKRABALIK, HEMŞERİLİK, ARKADAŞLIK GİBİ BAĞLAR İŞÇİLERİN İŞ VE YAŞAM ALANLARINDA BİRBİRİNDEN UZAKLAŞMASINA, BİRBİRİNE YABANCILAŞMASINA SEBEP OLUYOR. HER GRUP KENDİ İÇİNDE KAPALI KALİYOR; AMA YİNE BU İLİŞKİLER İNSANLARI DÜZENE BAĞLAMAK KONUSUNDA O KADAR BECERİKSİZ Kİ, MİLLİYETÇİ VEYA FEODAL BÜTÜN BAKIŞ AÇILARINDAN SIYRILMIŞ BİR İRADE GÖRDÜKLERİNDE O İRADEYİ ÇOK KOLAY BAĞIRLARINA BASABİLİYORLAR.”

Bir işçinin 24 Mayıs'ta duş sırasında şofbendeki elektrik kaçağından dolayı çarpılma tehlikesi geçirmesinden sonra işçiler Esenler TOKİ inşaatı şantiyesinde iş bırakmaya gitti. İşçiler ana firma olan Özyazıcı inşaatla bağlı bir taşeron firmada çalışıyordu. Esenler şantiyesinde çalışan Ozan Çayhan ve Haydar Sütçü ile burada yaşadıklarını konuşurken inşaat işçiliği ve inşaat işçileri asıl konumuz oldu.

Şantiyede yaşadıklarınızı biraz anlatır mısınız, neler oldu?

Haydar: Tayyip Erdoğan'ın şantiye açılışına katılacak olması nedeniyle yoğun mesailer ve yaşam alanlarının sürekli taşınması söz konusuydu bir süredir. Gecenin 12'sinde çalışan hafriyat makinelerinden tutun da “fazla yer kaplıyor, dökülecek asfalt yolun güzere-

gâhını kapatıyor” denilerek işçilerin bir anda odasız bırakılmasına kadar. İşçilerin duşları ve tuvaletleri iş sahasının içine taşınıyor, etraf pislikten geçilmiyordu. Bir de neden kaldırıldığını bilmediğimiz duşlardaki doğalgaz konusu var tabii. Yaklaşık 500 işçinin çalıştığı bir yerde güvenli küçük elektrikli şofbenler vardı. Hatta sigortayı attırıyor diyerek, oraya ait tek güvenlik ekipmanı olan faz koruma rölelerini söken bir aymazlıkla karşı karşıya kaldık. Bunu ise “Allah'ın takdiri, ölmek varsa kaderde her durumda ölünür” diyerek savundular.

Ozan: Bu ortamdan işin başından beri herkes rahatsızdı; ama kimse ne yapması gerektiğini bilmiyordu. Ta ki 24 Mayıs gecesi bir arkadaşımız çarpılma tehlikesi geçirene kadar. Yaklaşık 10-15 gönüllü işçi iş bırakmaları konusunda diğerlerini ikna etmek için bütün konteynırları dolaşmaya başladı.

Haydar: İşçiler eylemin sözcüsü olarak Ozan, ben ve üçüncü bir arkadaşımızı seçtiler. Tabii bu arada taşeron firmaların patronlarının türlü manipülasyonlarına maruz kaldık. Bizi işçileri zorla işe çıkartmamakla suçladılar. Bize nasihatleri de eksik olmadı kendilerinin: “Burada işçi sınıfı diye bir şey yok, hepimiz aynı gemideyiz”. Sonrası ise tehdit: “İşe gelin, yoksa hepinizi atarız”

Ozan: Tehditler başta işe yaradı gibi göründü. Biz iradeyi koyan 10 kişi kaldık şantiyenin önünde. Haliyle umutsuzluğa düştük. Sonrası ise hayli duygulandırıcıydı. Bizi gören bir kısım işçi işe çıkıp çıkmamak konusunda 5 dakikalık tereddütten sonra çıkmamaya karar verdi. İçeride ne oldu bilmiyoruz; ama şantiyeye girmiş işçiler dışarı, yanımıza gelmeye başladı. Bir saat sonra şantiyede işin tamamen durduğunu gördük.

Haydar: Biz bu sefer kalabalığa hita-

ben sürekli işten çıkarılma tehdidine karşı uyanık olmalarını, onur meselesi yapıp çıkış imzalamamalarını, hepimizin bir arada insani talepler adına burada bulunduğumuzu, işçileri hiçbir şekilde tehdit etmeye hakları olmadığını söylüyorduk. Sonra bizi muhatap aldılar. Proje müdürü ve kamp amirinin de bulunduğu bir toplantı düzenlediler. O toplantıda biz de bulduk. Ve sorunların çözümüne dair söz aldık. Akşamına dışlardaki sorun çözüldü.

Peki sizce şantiyedeki tek sorun yaşam alanlarıyla mı ilgili? İşçilerin güvenliği için önlemler yeterince alınıyor mu?

Haydar: Şantiyedeki tüm iş güvenliği sorumluluğu yasal olarak ana yüklenici firmaya aittir. İşçilerin yaşam alanlarının güvenliği de keza aynı şekilde. Buna rağmen ana firma muhatap olarak sürekli taşeron firmaları almasını, şikâyetlerini onlara söylemesini ister işçilerden. Ve bunlar hep geçirilir. Bizim kendi gözlemimize göre şantiyedeki iş güvenliği, iş güvenliği uzmanlarının baret ya da emniyet kemeri takmayan işçiyi avlamasından ibaret. Hatta iş güvenliği uzmanlarının Tayyip Erdoğan gelecek ve işin hızlanması lazım diyerek iş güvenliği ihlallerine açıkça göz yumduğunu gördük. Basına yansımamış; ama daha önce aynı şantiyede 25 yaşında bir işçinin 9. kattan düşerek hayatını kaybettiği söyleniyordu.

Ücretlerinizi zamanında alabiliyor musunuz? İnşaat sektöründe

ücret ödemeleri pek düzenli değil.

Ozan: Biz ücretler konusunda herhangi bir sıkıntı yaşamadık. Ama diğer firmalardan işçilerin 3 aylık maaşlarını içerde tuttuklarına dair aldığımız duyumlar var. Biz Haydar'ın arkadaşının yanında çalışırız. Haydar'ın o arkadaşı da taşeron firmaya bağlı işçi gibi çalışır. Ona taşeron firma toplu ödeme yapar, biz ücretlerimizi o arkadaşından alırız.

İşi kimin aracılığıyla, nasıl buldunuz?

Ozan: O biraz işçilerin hangi kültüre ait olduklarıyla ilgili. Örneğin biz Haydar'ın bir çocukluk arkadaşının taşeron firmadan götürdü iş aldığını öğrendik. Bizi bu bağı kullanarak çağırdı. Ama sektörde ağırlığı Kürt işçileri oluşturduğundan, genelde akrabalık bağları, hemşerilik vs. üzerinden bu işe alımlar gerçekleşiyor.

Peki siz bir şantiyede ortalama ne kadar süre çalışıyorsunuz?

Haydar: O biraz işçilerin yaptığı işe göre değişiyor. Örneğin elektrikçiler, binanın temel topraklamalarından aydınlatmalarına kadar ilgilenmeleri gerektiği için, şantiyenin başından sonuna kadar orada oluyor. Ama örneğin korkuluk takan işçilerin işi, binanın da büyüklüğüne göre 1-3 ayda bitiyor. Tabi ana yüklenici firmalar o taşeron firmalardan memnun ise. Değilse bir anda şantiye dışına da çıkarabiliyorlar. Yani her an topun ağzındayız.

Şantiyede sizin dışınızdaki ekiplerle ilişkileriniz nasıl, bu konuda ne tür sorunlar yaşıyorsunuz, birbirinize hangi durumlarda destek olabiliyorsunuz?

Ozan: Akrabalık, hemşerilik, arkadaşlık gibi bağlar işçilerin iş ve yaşam alanlarında birbirinden uzaklaşmasına, birbirine yabancılaşmasına sebep oluyor.

Her grup kendi içinde kapalı kalıyor. Ama yine bu ilişkiler insanları düzene bağlamak konusunda o kadar beceriksiz ki, milliyetçi veya feodal bütün bakış açılarından sıyrılmış bir irade gördüklerinde o iradeyi çok kolay bağrılarına basabiliyorlar. Mesela işten çıkarılma tehdidi alan işçinin formeni, belki de onun akrabasıydı, ama bizim yanımızda saf tuttu. Çünkü biz haklıydık. Bize dokunan ona da dokunuyordu.

Kamp alanınızın koşulları nasıl?

Ozan: Bizim şantiyede 130'u aşkın koğuş diye adlandırılan, kat kat konteynerlerden yapılmış işçi odaları var. Maksimum 4 kişinin kalabileceği konteynerde biz 7 kişi kalıyorduk. Biz yine iyiyiz. Bodrumlarda cereyan ve tozun içinde kalmak zorunda bıraktıkları işçiler oldu. Neredeyse bütün koğuşlarda tahtakurusu problemi var. Israrla basit ilaçlama yöntemleri kullanarak geçiştiriyorlar. Bunları yaparlarken, Tayyip Erdoğan gelecek diye bir pazartesi sabahın köründe işçileri şantiyeden çıkarabiliyorlar. Sümeyye Erdoğan'ın düğünündeki gibi işçilerin yaşam alanlarını branda ile örtüyorlar. Bize tahtakurusu muamelesi yaparlarken, nasıl bu sorunu çezecekler ki zaten.

Sizce inşaat alanında nasıl mücadele verilmeli?

Haydar: İnşaat çalışıyorsan maruz kaldığın iki önemli şey var. Biri dinselleşme diğeri çürüme. Ellerinde büyük bir umudu büyüteceklerin arabesk bir yaşamın içine atılıp boğulması... Örneğin işçiler arasında madde bağımlılığı çok fazla var. İnşaatta mücadele verilecekse işçilerin üzerindeki gerici baskısıyla ve çürümeyle başa çıkmak gerekiyor. İkisine de mahkûm değiliz ve çok fazlayız.

■ Röportaj: Gün Yaman

"İNŞAATTA MÜCADELE VERİLECEKSE İŞÇİLERİN ÜZERİNDEKİ GERİCİLİK BASKISIYLA VE ÇÜRÜMEYİ BAŞA ÇIKMAK GEREKİYOR. İKİSİNE DE MAHKÛM DEĞİLİZ VE ÇOK FAZLAYIZ."

Haziran Direnişi sorularına komünist yanıtlar

Ders çıkarmak için örgütlü olmak şart

HAZİRAN DİRENİŞİ HAKKINDA SÖYLENECEKLER KABACA 13 MİLYON İNSANIN BİR BİÇİMDE DAHİL OLDUĞU BİR HAREKETE İLİŞKİN GÖZLEM, DEĞERLENDİRME VE YARGILARDAN İBARET OLAMAZ YALNIZCA. HAZİRAN DİRENİŞİ, DEVRİMCİ ÖZNELER İÇİN GELECEĞE DÖNÜK SONUÇLAR ÇIKARTMAK ÜZERE DE DEĞERLENDİRİLİR, ANLATILIR.

Haziran Direnişi'nin üzerinden üç yıl geçti. Direnişin geride bıraktığı bakiyenin ne olduğu sorusu, esasen, kazandığı "tarihsellik" ile ilişkili olarak ele alınmalıdır. Bir başka deyişle, Haziran deneyimi hangi öznelere siyasi/ideolojik mücadelesinde bir referans olmuştur? Haziran Direnişi'ne dair siyasi öznelerin yaklaşımlarını tekrar anımsatmak, yazımın başlığını daha anlamlı kılacaktır.

DÜZEN İÇİ MUHALEFET

Bir gün önceki halk direnişi üzerine (belki fazlaca ürkerek) Kadıköy mitinginden vazgeçip Gezi'ye gelme kararı almış olan CHP yönetimi, bir gece yarısı kararıyla hükümete diyalog çağrısı yapacaktı. CHP merkezinin bundan sonraki süreç boyunca Haziran Direnişi ile ilişkisinin, ondan söz ettiği anda bile onu "eritme" amaçlı olduğunu söyleyebiliriz. Bu yaklaşım daha sonra yerel seçimlerde bir "bas-geç" lümpenliği ile kristalize olacaktı.

Bas-geç hiç olmazsa Haziran Direnişi'nin hükümet karşıtı konumuyla uyumluydu. Diğer yanda HDP, "çözüm süreci" nedeniyle sokaktaki "hükümet istifa" sloganına itiraz ederek Direnişi "darbe girişimi" olarak değerlendirdi. 1 Haziran'da Diyarbakır'da

yaptığı açıklamada Demirtaş, "Tabanımız kesinlikle ırkçı ve faşistlerle aynı etkinlikler içinde olmaz. Bizim tabanımız ne yapacağını bilir" demişti. Sanki bunlar hiç söylenmemiş gibi, yaklaşık iki yıl sonra, 7 Haziran seçimleri öncesinde, Demirtaş, "Her gün milletvekilleri Gezi'deydi. Kılıçdaroğlu gitti mi hiç Gezi'ye? Gezi'nin büyümesinde ve yayılmasında milletvekillerimiz etkili oldular. Gezi'de BDP'li 96 genç yaralandı. Ama partiyi yeterince anlatamadık" diyebilmekteydi. HDP, bu tutarsızlığına karşın, uluslararası gelişmelerin de etkisiyle bir "yeni sol" deneyi çerçevesinde Haziran Direnişi katılımcılarından da azımsanmayacak oranda oy desteği aldı.

DEVİRİMCİLİK Mİ ÇARESİZLİK Mİ?

Düzen muhalefetinin Direnişi eriterek bertaraf etmeye çalışmasının aksine, "parlamento dışı muhalefet" olarak adlandırılmaya fazla yatkın olan kimi "sosyalist" kesimler onu abartarak ve ondan bir devrimci atılım çıkarmaya çalışarak ele almayı tercih etmişlerdir. Bunun nedenleri bu yazımın çerçevesini aşar, ancak yaklaşımlar kabaca, Direnişin kendiliğinden niteliğinin ve direngen özelliğinin devrimci siyaset ve örgütsel

öncülüğü geçersizleştirecek bir dinamik oluşturduğuna dayanmaktadır ve bu haliyle bir likidasyon karakterindedir.

Üstelik kitleler ayaklandığında siyaset ve ideolojinin önemini yitirdiği tezi, bugün bile CHP-HDP birlikteliğini zorlamakta ve sosyalistlere bunun arabuluculuğu misyonunu reva görmektedir. Bu düzeyin pek devrimci olmadığını eklemek gerekiyor mu? Yaklaşımlar bu ekseninde olunca, her olaydan bir "Gezi çıkarma" beklentisi sürdürülmüştür. Sınıf mücadelesi bu kadar basit değilse, bu devrimcilik türü de aslında bir çaresizlik türü oluyor.

KOMÜNİST YANITLAR

Haziran Direnişi'ne ilişkin yukarıda kısaca özetlenen pozisyon alışların karşısında TKP-KP geleneği ne demektedir?

Bütün Direniş süreci boyunca içinde olan ve ona tüm olanaklarıyla aktif olarak katılan parti, bir dizi yayınında Haziran Direnişi'nin karakterini farklı veçhelerden incelemiştir. Bu dönemde üretilen yazılar Gelenek dergisinin 121. ve 122. sayılarında bulunabilir. Haziran'a dair üretilen bütünsel yaklaşım, 2013 sonbaharında yayınlanan "Haziran Direnişi İçin Eylül Tezleri"nde çerçevelenmiştir. Buna göre, "Türkiye, AKP'nin ülkeye biçtiği İkinci Cumhuriyet Modeli'ni yırtıp atmıştır." Bir diğer deyişle, toplumun bu gerici düzene uyumlaştırılmayacak önemli bir bölümü mevcuttur ve artık bundan kuşku duyulmamalıdır: "Haziran Direnişi, bu açıdan hem bir sonuç hem de bir etken oldu. Direniş, farklı toplumsal kesimlerde

son on yılda birikmiş tepkinin patlaması olduğu için bir sonuç, AKP'nin düşüşünde, maskesinin indirilmesinde önemli bir yer tuttuğu için de bir etkidir."

Bu tepki patlamasının karakteri ise, gerici AKP düzenine karşı güçlü bir direnç niteliği taşıırken, aşağıda ifade edeceğimiz gelişkin özellikleri tespit edilebildiği takdirde ilerici, düzen dışına çıkan dinamikler üretememesi nedeniyle reformcu olarak okunmalıdır. Direnişin kendisinin, Tekel İşçileri Direnişi, liselilerin sınav protestoları, kadın cinayetleri ve kürtaj yasağına tepki, üniversitelerdeki eylemler vb. devamında ele alınması ve bir "ayaklanma modeli" olarak şablonlaştırılmaması gerektiği vurgulanmalıdır. Haziran Direnişi'nde ifade bulan aydınlanmacılık ile özgürlükçülüğe yurtseverlik eşlik etmiş, eşitlikçilik/ dayanışmacılık da onun ideolojik ve siyasal doğrultusuna dâhil olabilmektedir. Hareketin direnme gücü bu ilkeleri ısrarla korumasına bağlıdır. Sokak direnişlerinin bir örgütlenme biçimi olduğu açıktır. Fakat yurtseverlik, aydınlanmacılık ve özgürlükçülük ideallerinden kopartılmış, daha doğrusu bu ideolojik arka planı siyasal alana taşıyan bir örgütlenmeden yoksun bir "barikat savaşçılığı", bu ideallerin sulandırılmış biçimde düzen muhalefetine teslim edilmesiyle ve hareketin gerilemesiyle sonuçlanır. Nitekim Haziran kitesinin en son Berkin Elvan'ın cenazesinde kendini göstermesi bir rastlantı değildir.

O dönem TKP'nin mücadelesi sokak mücadelesinin içinde militanca yerini

**HAZİRAN'DAN
KENDİLİĞİNDEN
HAREKETE VE
ÖRGÜTSÜZLÜĞE
ÖVGÜ ÇIKARTMAK,
BU ÇOK ÖNEMLİ
TOPLUMSAL
KALKIŞMAYI
BURJUVA DÜZEN
AYGITLARININ
KUCAĞINA
BIRAKMaktan BAŞKA
BİR SONUÇ VERMEZ.**

alırken kendiliğinden patlamayı geleceğe taşıyacak olan biricik halkayı kurmaya çalışmak olarak özetlenebilir. Sol Cephe denemesi budur. Sol Cephe'nin bir dizi nedenle çözülmesinin ardından şekillenen Birleşik Haziran Hareketi de ancak bu zeminde anlam kazanabilirdi.

Örgütlü halk yenilmez... Peki ya örgütsüz halk?

2013 Haziran Direnişi, AKP iktidarının köklü bir rejim değişikliği denemesine karşı toplumda biriken ve Erdoğan karşıtlığında kristalize olan tepkinin ürünüdür. Siyasi sloganı "hükümet istifa" olmasına karşın, bir siyasi temsiliyeti olmamıştır. Kendiliğinden kitle hareketi, bir siyasi temsiliyet üretememiş olmasına rağmen direngen, dayanıklı olmuş ve yaratıcılığını ve estetik zekasını koyabildiği kadar ortaya koymuştur. Bu özelliğiyle aydınlanmacı, yurtsever ve özgürlükçü karakterdedir.

Ancak kendi örgütlenme tarzını yaratamamış olması ve siyasi temsiliyete soğuk bakması, aynı zamanda 2013-2016 döneminde düzenin sola yönelik "tasfiye" girişiminin büyük ölçüde başarılı olmasının da anahtarını içermiştir.

Bununla beraber, Haziran Direnişi laikliğin ve aydınlanmacılığın halk tarafından sahiplenildiğinin ilk kitlesel örneği ve kanıtı niteliindedir. Özgürlükçülüğün liberalizme, yurtseverliğin milliyetçiliğe kalmayacağıdır görülen... İlk patlayışı itibarıyla, neoliberal yağmacılığa karşı kamucu bir duyarlılığa sahip olduğunu göstererek eşitlikçiliğe de kapı aralamıştır.

Ancak, şimdi aktif olmayan kentli Haziran kitesinin tüm bu alanlardaki mücadelesi örgütlülüğe bağlıdır. Çünkü, bu kitle üzerindeki liberal ve uzlaşmacı akımların etki alanı, örgütlenme ve siyasi temsiliyet olmaksızın yozlaştırıcı nitelikte olacaktır. Örgütsüzlüğün kendisi bile liberal etkinin ne denli yer ettiğine işaret etmektedir.

Haziran Direnişinin özellikle emekçi sınıfların eğitimli-kentli kesimlerine yaslandığı açıktır. Direnişin liberal yorumcular tarafından "orta sınıf" karakterine, kimlikçiliğe (kimlik çokluğuna) ve "sosyal hareketçiliğe" çekilmek istenmesine gösterilen teorik ve siyasal tepkiler sağlıklıdır ve KP yayınları bu başlıkta önemli katkıda bulunmuştur. Ancak içerdiği ideolojik temaları sağlıklı bir sınıf siyasetinde bütünleştiremeyen bir kitlesel patlamanın "sınıf hareketi" olarak tanımlanmasının bizi götüreceği sonuç, sınıf hareketinde siyaset ve örgüt öğelerinin önemsizleştirilmesinden başka bir şey olmayacaktır.

Oysa siyaset ve örgütün olmadığı yerde, Alevilerden LGBT'lere, taraftar gruplarından kadınlara, gençlere, ne denli kapsamlı ve güçlü olurlarsa olsunlar "kimliklerin" belirli sınırları aşamayacağı açık olmalıydı. Kimlikleri dayanışma bir araya getirir, ama ancak sınıf hareketi anlamlı bir birliğe taşıyabilir.

Haziran Direnişi'nin değerlerini geleceğe aktarmak tam da bu öğelerin takviye edilmesinden geçecektir. Haziran Direnişi'ni söndürdüğünü ve solu tasfiye ettiğini ciddi ciddi düşünen egemen güçlerin hayallerini darma duman edecek olan da budur.

Ne okumalı?

Direnişin ilk gününden itibaren sol portal haber ve yorum yazılarıyla ciddi bir külliyat oluşturmaya girişti. Haziran Direnişi'ni yeniden hatırlar ve tartışırken okurlarımıza sol.org.tr adresinde özenli bir tarama yapmanın yararlı olacağını hatırlatmak isteriz.

TKP MK, **Haziran Direnişi için Eylül Tezleri**, <http://haber.sol.org.tr/soldakiler/tkp-haziran-direnisi-icin-eyul-tezleri-haberi-79863>

Gelenek 121, **Haziran Direnişi Özel Sayısı**, Ağustos-Eylül 2013

Gelenek 122, **Haziran'ın Gösterdikleri**, Ekim-Kasım 2013

Gelenek 130, **Haziran Direnişi'ni Yeniden Düşünmek**, Şubat 2016

Aydemir Güler, **Haziran Direnişi İşçi Sınıfına Ufuk Açtı mı?**, *Emek Yılığ* 2014, Yazılama Yayınları.

'Emperyalizm bir avuç ülkeden ibaret değil'

22 MAYIS'TA İSTANBUL'DA YAPILAN KAPALI TOPLANTIDA PARTİSİNİN EMPERYALİZM TEZLERİ HAKKINDA (T)KP KADROLARINA BİR SUNUM YAPAN MAKİS PAPADOPULOS İLE SÖYLEŞTİK.

22 Mayıs'ta emperyalizm konusundaki tezlerini KP kadrolarına sunmaya gelen YKP Merkez Komitesi Üyesi, İdeoloji Bölümü Sorumlusu, Makis Papadopulos ile bir söyleşi yaptık.

Papadopulos ile, iki partinin arasındaki ilişkiyi, seminerin de konusu olan YKP'nin emperyalizm konusundaki yaklaşımını, günümüzde emperyalist merkezler arasında artan rekabeti ve komünistlerin görevlerini konuştuk.

YKP ve KP arasındaki protokolün sonuçlarından biri olarak KP kadrolarına YKP'nin emperyalizm konusundaki tezleri üzerine bir seminer vermeye geldiniz. Sizce seminer verimli geçti mi?

Seminerin kendisi iki partinin arasındaki özlü, yoldaşça ilişkiyi kanıtıyor. YKP ve (T)KP, günümüz koşullarında devrimci bir strateji geliştirebilmek için marksist-leninist bir zeminde yeni teorik bir analiz ihtiyacının farkındadırlar. Emperyalizm konusundaki leninist yaklaşımımızın açıkça anlaşılmasına ve kritik olan bu konularda fikir alışverişinde bulunmamıza fırsat tanıdığı için seminer oldukça verimliydi. Emperyalist merkezlerin arasındaki rekabetin yoğunlaştığı; yeni kapitalist bir kriz tehlikesinin eşliğinde NATO'nun saldırganlığının arttığı ve dolayısıyla daha genel bir savaş tehlikesinin olduğu şu dönemde, komünist partiler zamanında hareket edebilmek için hazırlıklı olmalılar.

Kısaca günümüzde emperyalist sistemi nasıl tanımlarsınız? Lenin'in dönemine göre değişiklikler oldu mu?

Çürüyen kapitalizmin gerici çağı olarak emperyalizm ile ilgili Lenin'in pozisyonu, bugün her zamandan daha çok doğrulanıyor. Yaşadığımız günlerde sermaye-işçi sınıfı çelişkisi ve sermayenin asalak karakteri giderek artıyor. Şirket hissedarı/asalaklar her gün işleyiş ve örgütlenmeleri ile hiçbir ilgileri olmadığı birtakım işletmeler üstünden büyük kârlar kazanıyor.

Lenin'e göre, tekelci kapitalizmin özellikleri uluslararası emperyalist sistemde bugünkü kapitalist devletlerin ortak özel-

"BAZI ANALİZLERİN YANLIŞ BİR ANLAYIŞINA GÖRE, LENİN, EMPERYALİZMİ BİR AVUÇ GÜÇLÜ EMPERYALİST DEVLETLE ÖZDEŞLEŞTİRİYOR. LENİNİST ANALİZDE SADECE EMPERYALİZMİN TEPESİNDEKİ KAPİTALİST DEVLETLER EMPERYALİST POLİTİKALAR SERGİLEMİYOR. BELÇİKA, DANİMARKA, İTALYA ÖRNEKLERİNDE LENİNİST YAKLAŞIMIN DOĞRULUĞUNU GÖRÜYORUZ."

likleridir. Bunlar; tekellerin egemenliği, finansal sermayenin oluşumu, emtia ihracatına göre sermaye ihracatının artan önemi, ekonomik pazar ve toprakların yeniden dağılımı için artan çatışmalar.

Bazı analizlerin yanlış bir anlayışına göre, Lenin, emperyalizmi bir avuç güçlü emperyalist devletle özdeşleştiriyor. Leninist analizde sadece emperyalizmin tepesindeki kapitalist devletler emperyalist politikalar sergilemiyor. Belçika, Danimarka, İtalya örneklerinde leninist yaklaşımın doğruluğunu görüyoruz.

Özellikle bugün, analizi emperyalist piramidin tepesindeki ülkelerin faaliyeti ile sınırlandırırsak, dünya ölçeğinde kapitalist ekonominin karmaşık yapısını bütünsel olarak yorumlamak mümkün olamaz, örneğin, son 15 yılda G7 ülkelerinin giderek azalan rolüne bakın. Ayrıca, eğer Ortadoğu'daki gelişmeleri Türkiye, Suudi Arabistan, İsrail gibi ülkelerin planlarını ve etkilerini hesaba katmadan değerlendirmeye kalkarsak, kesinlikle yanlış çıkarımlarda bulunuruz.

Aynı şekilde, çok uluslu şirketlerinin

artan gücü ve kapitalist devletler arasındaki bağımlılığın genişlemesi nedeniyle yeni tarihsel bir aşamada, 'globalleşme' çağında bulunduğumuza dair yaklaşım da yanlıştır. Bu gerçekler sermaye hareketliliğinin uluslararasılaşmasını yansıtır. Fakat bu eğilimler, eşitsiz gelişim yasasının etkisini ve kapitalist ekonominin ulusal devlet yapısını ortadan kaldırmıyor. Bugün Doğu Akdeniz'de iki rakip askeri kampa atacağımız bir bakış, bizi emperyalistler arası çatışmaların gidişatı konusunda aydınlatabilir.

ABD ve Almanya arasındaki ilişki bu anlamda nasıl tanımlanabilir? Örneğin, Volkswagen krizi basitçe tekeller arasında bir rekabetin ürünü mü, yoksa emperyalist merkezler arasında stratejik bir anlaşmazlığa mı dayanıyor?

Alman bir şirkete ekonomik olarak darbe vuran bir skandalın Amerikan devletinin yardımıyla açığa çıkması ilk defa gerçekleşmiyor. Volkswagen dışındada, ABD-Almanya arasındaki 'ekonomik

savaşın' belirgin özelliklerini taşıyan Siemens ve Deutsche Bank olayları da sayılabilir. Ekonomik güçler dengesinin sürekli değişimi bu çatışmayı kışkırtıyor. Son 15 yılda Dünya gayri safi hasılası içinde Avro Bölgesinin payı ABD'ye oranla daha az düşüş kaydetti. Rusya ve Çin'in Almanya ekonomisindeki önemi ise, ABD'den birinciliği kapmasa da, oran olarak daha fazla arttı.

ABD, Fransız ve İtalyan hükümetlerinin para politikasını değiştirmesi için Alman hükümetine yaptıkları baskıyı destekliyor. Aynı zamanda, ABD, Alman çıkarlarına darbe vuran Rusya yaptırımlarının devam etmesi için başrol oynadı. ABD öncülüğünde yürütülen Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Projesi'ne (TTIP) ise Alman burjuva sınıfının tepkisi kayda değer. Bu teklifle bir bakımdan, 'ekonomik bir NATO ittifakı' amaçlanıyor. Alman ve Fransız burjuvazisi ise Amerikan teklifini 'Truva Atı'na benzetiyor. Açıkça görüldüğü gibi NATO merkezli Avrupa-Atlantik emperyalist cephesinde, ABD-Almanya ilişkisi giderek artıyor.

Bu sistemin içinde Çin'i nereye yerleştiriyorsunuz?

Çin ekonomisinin dünya kapitalist pazarlarına açılmasıyla ve Dünya Ticaret Örgütü ile Uluslararası Para Fonuna katılmasıyla Çin'de kapitalist üretim ilişkilerinin arttığını, 10 yıl önce partimizin 17. Kongresinde de ifade etmiştik. Sonraki yıllarda bu eğilimler elbette daha da arttı. Çin ekonomisi sosyal ihtiyaçlar değil, kapitalist kârlar çerçevesinde hareket ediyor. Bugün, Çin, güçlü teknelci kapitalist bir devletin özelliklerini taşıyor; kreditor konumundaki bir devlet olarak emperyalist piramidin tepesinde yer alan lider güçlerin arasındadır.

Son 15 yılda ABD-Çin arasındaki ekonomik güç dengesi, kriter olarak Dünya Gayrisafi Hasıla oranındaki payları ve ticaret akışları ele alındığında, Çin lehine şekillenmiştir.

Çin'in BRICS ve Şangay İşbirliği Örgütü gibi, üyesi olduğu kapitalist ittifaklar, ABD ve AB gibi diğer kapitalist merkezlerle yeni pazar ve topraklar için rekabet içindeler. 'Bir Bölge, Bir Yol' (OBOR) inisiyatifi, Çin'i kalan Asya, Avrupa ve Afrika ile birleştiren bir ağın, bir serbest ticaret bölgesinin çabasını işaret ediyor. Yeni Geliştirme Bankası (NDB) ve Asya Altyapı Yatırım Bankası'nın (AIIB) kurulması Dünya Bankası ve IMF'deki ABD egemenliğine bir yanıtıdır.

Çin ekonomisi yavaşlayınca, Çin hükümeti, devlet sanayi işletmelerini yeniden yapılandırıyor, 6 milyon işçiyi işten çıkarıyor ve aynı zamanda halkın ücretsiz sağlık ve eğitim olanaklarını sınırlandırıyor. Tüm gelişmeler, Çin'de kapitalist üretim ilişkilerinin egemenliğini kanıtlıyor.

ABD ve müttefiklerinin yakın bir vadede Çin, Rusya ve etraflarındaki ülkelere savaş açma olasılığı var mı? Bu anlamda Varşova'da yapılacak

NATO zirvesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bunu kesin olarak öngörmek mümkün değil. Fakat, şunu söyleyebiliriz ki, tatmin edici bir kâr oranıyla yatırıma dönüşemeyen sermaye nedeniyle, bugün emperyalist sistem giderek çökmektedir. Hiçbir emperyalist merkez bir burjuva devletin ya da büyük bir banka grubunun kontrollü iflasını kolay ve etkili biçimde sağlayamaz.

Bu ekonomik çerçevede yeni pazarların, enerji kaynaklarının ve genel anlamda Doğu Akdeniz'de hidrokarbon deniz yatakları ve Ortadoğu'nun petrol yatakları gibi, ekonomik öneme sahip yeni toprakların dağılımı için emperyalistler arasındaki rekabet yoğunlaşıyor. Bu rekabet Avrasya ülkelerinin egemenlik ve sınır hakları, Kıbrıs, Kürt ve Filistin gibi büyük sorunlarla ilgili emperyalist merkezlerin uluslararası pazarlıklarının içine sızıyor.

Geniş bölgede ABD ve Rusya arasındaki geçici uzlaşma, özellikle ABD'nin enerji ihracatı için yaratılan yeni imkânları da sayarsak, son derece kırıkandır. NATO'nun tatbikatları Libya'da yeni bir müdahalenin ve Suriye'de NATO'nun artan rolünün habercisidir.

Ege'de NATO birliklerinin artması, Baltık denizinde NATO'nun güçlendirilmesi yönünde atılan adımlar, Romanya'da füzesavar kalkanının faaliyete geçmesi ve NATO'nun bu yaz 'istikrarın NATO sınırlarını aşması' konusu ile Varşova'da yapmaya planladığı zirve, Avrupa-Atlantik cephesinin artan saldırganlığının işaretleridir.

Türkiye, Suudi Arabistan gibi ABD'nin bölgedeki ittifakları ise, ABD-Rusya arasındaki geçici uzlaşıdan memnun değil ve çelişkileri artıran politikalar uyguluyorlar.

Emperyalist ülkeler arasındaki rekabet ve çelişkiler işçi sınıfının öncü partileri için nasıl olanaklar açıyor?

Komünistler, işçi sınıfının her ülkedeki burjuva sınıfının 'kuyruğuna takılmaması' ve emperyalist ittifakların tuzağına düşmemesi için kararlı ve metodolojik olarak mücadele etmelidir. Sadece o zaman halkların çıkarına emperyalistler arası çelişkiler değerlendirilebilir ve her ülkede burjuva sınıfı devrimci bir strateji ile devrilebilir. Halkın ihtiyaçları ve hakları için ve emperyalist savaşı engellemek için her gün verilen siyasi mücadele, ana devrimci hedeften, işçi sınıfının iktidar perspektifinden asla kopartılmamalıdır. Buna paralel olarak, komünist partilerinin ve işçi hareketinin ortak faaliyetleri ve koordinasyonu anti-teknelci ve anti-kapitalist yönelim ile güçlendirilmelidir. Bu anlamda Türkiye ve Yunanistan Komünist Partilerinin yakın, yoldaşça işbirliği büyük önem kazanıyor. Mart 2011'den bu yana yaptığımız ortak açıklamalar, NATO ve ülkelerimizin kendi burjuva sınıflarına karşı halklarımızın çıkarları için örgütleyeceğimiz mücadelenin yolunu gösteriyor.

Herkes önce kendisine acısın

Özgür Şen

Yakın zamanda yayınlanan bir araştırmaya göre dünyadaki köle sayısı geçen yıla göre 10 milyon artarak 46 milyona çıkmış. Benzer araştırmalar farklı kuruluşlar tarafından da yapılıyor ve genelde bu çalışmalarda modern kölelik diye bir tarif kullanılıyor.

Oysa bugünkü kölelikle iki yüz yıl önceki kölelik arasında sömürü ilişkisi açısından bakıldığında hiçbir fark bulunmuyor. Her ikisinde de insan iktisadi olmayan bir zora tabi tutuluyor ve şiddet, tehdit, işkence gibi yollar kullanılarak çalıştırılarak emeğine el konuyor.

Dolayısıyla bugün tanık olduğumuz kölelik bu anlamda modern değil. Bu ve benzer çalışmalar modernliği yanlış yerde arıyorlar. İlk bakışta dikkat çekecek bir husus olan devletlerin köleliğe göz yumması, dolaylı veya açıktan göz yumması da değil mesele. Asıl önemlisi, düzenin birisi kapitalizm öncesine ait olmak üzere iki farklı üretim ilişkisinin, köleliğin ve ücretli emekçiliğin yan yana yaşayabilmesinin koşullarını yaratması ve köleliğin kendisinden daha gelişkin bir üretim tarzına eklenmesinin ve yaşamasının yollarının bizzat hakim sınıf tarafından gösterilmesi.

Kölelik var ve yaşıyor çünkü kölelikle ücretli emekçilik arasındaki geçiş bölgesi hiç daralmıyor. Modern olan tam da bu. Tarlada zorla karın tokluğuna çalışan köleyle asgari ücretle çalışan işçinin arasında günlük 20 liraya ahır temizlemek zorunda kalan Suriyeli bir göçmen duruyor. İnsanlık dışı koşullarda korkunç bir sömürüye tabi tutulan; ama bunun karşılığında ücret alan ve köleliğin tersine işi bırakmakta ve emeğini başka bir yerde satmakta özgür olan milyonlarca emekçi var. Çocuklar ve kadınlar... Zor ve şiddet kullanılarak çalıştırılmıyorlar, emeklerini neredeyse yok pahasına satıyorlar; ama satıyorlar ve bir ücret alıyorlar. Köle değiller ve kölelikle ilgili hazırlanan raporlara girmiyorlar. İşçiler; ancak işçi sınıfının uzun ve zorlu mücadeleler sonucu elde ettiği tüm haklardan yoksunlar ve bu nedenle varlıkları patronların daha fazla kazanmasını sağlarken kendilerinden de kötü kölelik koşullarında çalışan insanların varlığının nesnel koşullarını oluşturuyor.

İşçi sınıfının ücret ve çalışma koşulları açısından muazzam farklılıklar içeren yapısı sınıfı bölmeye hizmet ederken köleliğe kadar uzanabilen sömürü koşullarının yaratılmasını hem meşrulaştırıyor hem de mümkün kılıyor. Ücretli köleliğin farklı biçimleri, köleliğin ücretli köleliğe eklenmesinin yolunu açıyor.

Bu tablonun bir tane kazananı bir de kazandığını sananları var. Kazananlar açık olsa gerek. Sömürülenlerin tarafında olanlar bu çeşitlilikten azami fayda sağlıyorlar.

Kazandığını sananlar ise işçi sınıfının değişken yapısı içinde bir hiyerarşi tanımlanacaksa bunun tepesinde duranlar. Görece iyi kazananlar ya da rahat çalışma koşullarında emeklerini satanlar. Kölelere ya da çok zor koşullarda emeklerinin peşine düşen emekçilere bakıp kazandıklarını sanıyor olabilirler. Zaman zaman vicdanlarını dinleyip üzülüyorlardır da...

Ama kaybettikleri yer de tam burası işte. Başkalarına bakıp içinde olduğu koşulları görmediklerinde, şık veya rahat giysilerle bilgisayar başına oturup akıllı telefonlarla konuştukları için patronun iki dudağı arasında tanımlanabilecek esaretlerini fark edemediklerinde, kendilerinin de bu düzen içinde bir tür ücretli köle olduğunu unuttuklarında kaybediyorlar.

İşçi sınıfı içinde bu anlamda kimsenin bir diğerinin vicdanına ihtiyacı yok. Herkes kendi konumunu doğru yorumlasın, başlangıç için haydi haydi yeter.

“İşçi sınıfının hiçbir üyesinin bir diğerinin vicdanına ihtiyacı yok. Herkes konumunu doğru anlarsın yeter.”

**"Zürriyetimizi artıracacağız.
Neslimizi çoğaltacağız
nüfus planlamasymış,
doğum kontrolüymüş hiçbir
Müslüman aile böyle bir
anlayış içinde olamaz."
Recep Tayyip Erdoğan,
TÜRGEV'in 20. Kuruluş Yılı
konuşmasından...**

1 HAZİRAN 2016

KOMÜNİSTLERİN YANITIDIR:

Sen bakıp büyütüyorsun değil mi!

Kadınlara "doğur, senin görevin budur" diyorlar. Özgürlük denildiğinde sadece "tesettürlü olarak üniversiteye girme serbestliğini" anlayan gericiliğin tavrı bu.

Ama bunun ötesi de var.

Uygarlığın her akılcı kazanımı gibi "doğum kontrolü"ne de savaş açan Erdoğan'ın sözlerini hafife almamak lazım. Şöyle diyor aslında:

Doğurun kadınlar, çünkü cihad devletinin bataklığa çevirdiği bir coğrafyada savaşacak yoksul askerlere ihtiyacı var.

Doğurun kadınlar, çünkü patronlar dünya pazarında Hintli, Mısırlı, Çinli, Tunuslu rakipleriyle kapışacak.

İşçiliği ucuzlatmak lazım. Doğurun ki, işçi çok olsun, fiyatı düşsün, ucuz olsun.

Doğurun kadınlar, doğurun ve onları siz büyütün.

Devletimiz, cihada askerlik, patrona işçilik, diktatörlüğe polislik yapacak olan çocukların "iyi yetiştirilmesi" ile çok uğraşamaz. Okullar, kışlalar, kuran kursları ile gerekli organizasyonlar yapılır. Ama her durumda en iyisi "yerinden çözüm"! Erdoğan ne diyor: Burada birinci görev annelerindir!

Doğurun kadınlar, çok doğurun. Köylük yerde salgındı, hastalığı, damdan düşmeydi derken çocukların bir kısmı zaten "zayı" olurdu. Çok çocuğun "evrimsel" açıklaması

buydu.

Şimdi, durum farklı. 9 çocuk doğurmanıza gerek yok. 3 olur, 4 olur. Bir şekilde yaşatabiliyor insanlık onları.

Ama yine de fazla havaya girmeyin. Doğurup büyüttüğünüz çocuklarınız, derinine yolladığınız madenden canlı çıkamayabilir. Zenginler memlekete lazım. Onlara kıyamıyoruz. Savaşmaya yollanan yoksul çocuklarınız geri dönemeyebilir. Mukadderat!

Çocuğunuza Bilal adını koydunuz diye, bir vakfın tepesine çöreklenip dünyalığını yapacak da zannetmeyin. Kuran kursuna yollayın. Hafız olur, müezzin olur. Slogan atıp, polis kurşunu ile öldürülmemiş olur.

Gericiler, doğum kontrolüne karşıdır. Bilimle araları iyi değil, uygarlıkla, hele sosyalist deneyimlerle ilgili olduğunu düşündükleri şeylere hiç ısınmıyorlar. Bunlar doğru.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "doğurun" açıklamaları ise sadece bunlardan değil.

Kadınlar doğuracak, evlerine kapanıp çocuk büyütecekler.

Ve o çocuklar, Cihatçı Türk İslam Devleti'nin, onun patronlarının emrine verilecek.

Din, iman diyerek kabul ettirilmek istenen bu. Onların işi, görevi bu.

iletisim@kp.org.tr

www.kp.org.tr

/kpninsesi

KOMÜNİST PARTİ